

Transversalitat i participació juvenil.

Estratègies per promoure que els joves esdevinguin agents actius en les polítiques locals de joventut.

Proposta d'intervenció al municipi de Caldes de Malavella.

Treball de Pràcticum – Diplomatura d'Educació Social

Autora: Susanna Fulcarà Lara
Tutor: Xavier Ventura

Universitat de Girona, juny 2013

Transversalitat i participació juvenil.

Estratègies per promoure que els joves esdevinguin agents actius en les polítiques locals de joventut.

Proposta d'intervenció al municipi de Caldes de Malavella.

Treball de Pràcticum – Diplomatura d'Educació Social

Autora: Susanna Fulcarà Lara
Tutor: Xavier Ventura

Universitat de Girona, juny 2013

Descriptors:

Participació juvenil, polítiques de joventut, administració pública, transversalitat.

“Hoy sería necesario reabrir la función crítica, polémica, llenarla, difundirla, imponerla. No sé muy bien cómo hacerlo pero estoy convencido de que debe hacerse.”

Toni Negri (1988)

Índex

Introducció	6
BLOC I: Les polítiques de joventut	8
1.- La joventut com a pretx metodològic	8
1.1.- El concepte “joventut”.....	8
1.2. Definició del concepte de “Joventut” a partir de la imatge social	12
2.- Trajectòria de les polítiques de joventut	14
2.1. Primers indicis de polítiques dirigides a joves	14
2.2.- Trajectòria de les polítiques de joventut a Catalunya.....	16
2.3.- Marc normatiu de les polítiques de joventut a Catalunya.....	18
BLOC II: LES POLÍTIQUES LOCALS DE JOVENTUT	21
1.- Polítiques de joventut en l'àmbit local	21
1.1.- Els plans locals de joventut	23
1.2.- Els professionals de les polítiques locals de joventut	26
2.- La Participació Juvenil	27
2.1.- La participació, un concepte de múltiples dimensions	29
2.2.- Formes i estructures de participació juvenil	31
2.2.- Les polítiques de joventut en l'àmbit de participació juvenil.....	34
3.- La transversalitat en les polítiques de joventut	36
3.1.- Definició del concepte de transversalitat.....	37
3.2.- La transversalitat en les Polítiques Locals de Joventut.....	39
4.- La figura de l'Educador Social en les polítiques de Joventut	41
BLOC III: Proposta d'Intervenció	45
1.- El municipi de Caldes de Malavella, contextualització	46
2.- Polítiques Locals de Joventut	51
2.1.- Recorregut de les polítiques locals de joventut.....	51
2.2.- Pla Local de Joventut 2012-2015.....	55
3.- Anàlisi d'una experiència de promoció de la participació juvenil a nivell local	58
3.1.- Diagnosi	60

3.2.- Objectius	62
3.3.- Metodologia.....	63
3.4.- Accions.....	64
3.5.- Avaluació.....	70
3.5.- Conclusions.....	72
Conclusions generals	76
Bibliografia.....	79
Annexos	82

Introducció

Aquest treball sorgeix arran d'una motivació personal i professional de reflexionar sobre les polítiques de joventut que es duen a terme al municipi de Caldes de Malavella. Enguany farà quatre anys que treballo a l'Àrea de Joventut del municipi, període en el qual he dut a terme la tasca de dinamitzadora inicialment i des de fa dos anys, la de tècnica de joventut. En aquest període he treballat sota el marc de diferents propostes tècniques i expectatives polítiques. Degut a la crisi econòmica he vist com els recursos destinats a les polítiques de joventut s'han reduït significativament. El pressupost d'aquesta àrea és encara avui una partida econòmica única que s'inclou dins el pressupost de cultura. Les directius polítiques són molt clares en relació a la despesa econòmica, tots aquells projectes que suposen costos baixos o que no suposen costos són ben valorats. Això, en la majoria de casos, sense tenir en compte el grau d'incidència que aquests poden tenir en el col·lectiu de persones joves del municipi. Certs discursos neoliberalistes, exposen repetidament que la crisi ha de servir per reinventar-nos, per fer més amb menys. Ara bé, malgrat ser originals i generar noves propostes d'accions dirigides a joves, el desenvolupament d'unes polítiques de joventut de qualitat necessita d'un suport polític i econòmic.

L'objectiu d'aquest treball és presentar una proposta metodològica que té com a element central la participació juvenil. La participació entesa com l'impuls d'estructures democràtiques entre els joves. En un inici, volia dur a terme un treball que fes un anàlisi de la incidència de les polítiques de joventut al municipi. Ara bé, en el procés de pensar com havia de ser aquest treball, vaig entendre que actualment el que més em preocupa és el manteniment de la consolidació de les polítiques de joventut al municipi. La pèrdua de recursos econòmics és un element que dificulta la realització de projectes que incideixin de manera positiva en els joves. La creació d'estructures de participació entre els joves és una manera d'empoderar als joves i fer-los membres actius en el desenvolupament de les polítiques locals.

Així doncs, en aquest treball trobem un primer bloc de contextualització de les polítiques de joventut, en el qual primer s'introdueix el concepte de "joventut" a través de la definició que fa l'administració i a través de la imatge social del col·lectiu. Seguidament, es presenta breument la trajectòria de les polítiques dirigides a joves des d'abans de l'existència de les polítiques de joventut, fins a la consolidació d'aquestes.

El següent bloc es centra en descriure les polítiques locals de joventut a través de quatre apartats. Un primer apartat que descriu les polítiques locals de joventut, els plans locals i les figures professionals que s'hi reconeixen. Un segon apartat que incideix en la promoció de la participació juvenil, a través de la descripció d'estratègies per impulsar la participació juvenil. L'apartat següent descriu la transversalitat en les polítiques públiques, com un repte a assumir per part de l'administració i per part de l'Àrea de Joventut específicament. I finalment, el darrer apartat presenta la figura de l'educador social, com a professional amb competències específiques ocupar el càrrec de tècnic de joventut en l'administració local.

Aquests dos blocs són seguits per un tercer i darrer a través del qual es presenta una experiència de promoció de la participació juvenil al municipi de Caldes de Malavella. Aquest darrer apartat presenta una proposta metodològica i d'accions que s'està duent a terme actualment al municipi i que sorgeix de la planificació estratègica d'accions del darrer Pla Local de Joventut. La descripció d'aquesta experiència dona peu a unes conclusions pròpies, i a unes conclusions genèriques del treball que relacionen l'apartat més teòric amb l'experiència d'intervenció a nivell local. Al llarg del treball es citen referències bibliogràfiques que contextualitzen de manera teòrica el contingut.

BLOC I: Les polítiques de joventut

1.- La joventut com a pretext metodològic

1.1.- El concepte “joventut”

A continuació exposarem quina és la definició administrativa de joventut que emmarca les polítiques de joventut a Catalunya.

Segons la Direcció General de Joventut, quan es vol delimitar la joventut, com a període del cicle vital, s'acostuma a fer a través de l'edat. La Llei de Polítiques de Joventut de Catalunya recull un interval d'edat, dels 16 als 29 anys, i ja preveu que la complexitat de la joventut i la diversitat de polítiques que s'hi adrecen obliga a ser oberts en les fronteres de l'edat.

Per aquesta raó, i en els mateixos termes, el Pla Nacional de Joventut de Catalunya 2010-2020 mantindrà la referència de 16 a 29 anys, tot i que deixa oberta aquesta definició operativa perquè sigui dins de cada política i/o programa concret on es defineixin els límits d'edat que més s'adeqüin a les necessitats de la seva intervenció.

Tot i així, cal definir, delimitar què és i què no és la joventut, per saber a qui es dirigeixen aquestes polítiques. Segons el PNJCat 2010-2020:

- La joventut és un **període del cicle vital** que, com a tal, porta associats uns canvis biològics i psicològics, així com d'actituds i rols socials.
- Si hi ha una característica clau en aquest període del cicle vital és que es produeix un seguit de **transicions** –educatives, laborals, residencials, familiars i ciutadanes– que fan que l'individu passi, no sempre d'una forma lineal, d'una situació de dependència respecte de la seva família d'origen, que caracteritza la infantesa, a un estatus autònom com a ciutadà i subjecte social.

- Aquest no és un pas que el jove duu a terme de forma passiva, sinó que el construeix. La joventut és un moment de construcció dels **projectes de vida**. És un moment, per tant, d'oportunitats.
- En aquesta construcció també destaca el procés **d'adquisició i d'exercici de la ciutadania** i rols ciutadans; adquisició d'implicació comunitària i competències cíviques que fan que l'individu no sols sigui protagonista del seu projecte de vida, sinó també de la societat on viu.
- En aquest sentit i des d'una **perspectiva generacional**, la joventut també es pot definir com un col·lectiu destinat a tenir un paper protagonista en el canvi social. Les transformacions que tinguin lloc en la joventut d'avui tenen un efecte sobre el seu present, però sobretot tindran també un efecte cabdal sobre la configuració de la societat del futur.
- La joventut és també un moment de **construcció de les identitats** personals i col·lectives. Els diferents processos en què viu la joventut i la caracteritzen determinen els i les joves amb una manera determinada de posicionar-se en el món, una determinada manera de “ser jove”, d'entendre el món, que cal tenir en compte en la definició i el desenvolupament de les polítiques públiques.

Un cop hem descrit quina és la definició que la Direcció General de Joventut de Catalunya fa sobre la Joventut, volem fer un acostament al concepte de joventut, a través de la conceptualització que els autors Ortiz, D i Miró I.¹ desenvolupen a l'estudi Treball, valors i canvi. Les ruptures en la precarietat, guardonat per la Secretaria General de Joventut, l'any 1999.

Segons aquests autors, històricament, el concepte de joventut s'ha construït sobre la base de les necessitats derivades del mode de producció i del règim d'acumulació de capital. D'acord amb el mode actual d'organització del treball i de la producció, d'una banda es genera excedent de treball – atur estructural- i, d'altra, es necessita treball amb un cost molt baix, que s'adapti a les necessitats estructurals i conjunturals de les empreses.

¹ Ortiz, D, Miró, I. (1999) Treball, valors i canvi. Les ruptures en la precarietat.

El concepte jove doncs, segons aquests autors queda lluny de ser una categorització que permeti delimitar d'una manera clara un grup social determinat. La joventut, entesa com una categoria d'edat, ens remet a una diversitat de situacions socials amb pocs elements comuns. Així doncs, la variable cronològica és un concepte ambigu i poc explicatiu de la realitat social i fins i tot, una conceptualització amb una profunda càrrega ideològica, ja que emmascara i naturalitza relacions socials de desigualtat pel que fa a l'accés i a la distribució de recursos materials i simbòlics.

Tanmateix, no es tracta de veure la realitat sociolaboral de la població inclosa en un interval d'edat d'edat determinat, sinó de copsar l'impacte de les transformacions que han tingut lloc respecte al treball en l'estructura social fent èmfasi a l'eix de desigualtat per raó d'edat, entre altres factors, en la configuració de noves realitats i noves relacions socials.

El terme joventut es configura, doncs, com un pretext metodològic per visualitzar el canvi, a partir de la perspectiva que són precisament aquestes transformacions les que ens permeten definir aquest concepte com a relació social travessada per diferents eixos de desigualtat social, entre els quals hi ha l'edat, però sense oblidar la transversalitat de les desigualtats de classe, gènere o ètnia. Així doncs, no podem parlar de joventut, sinó de joves.

En relació als estudis de política de joventut, segons els autors, caldria tenir en compte la joventut des de la perspectiva de la intervenció pública i per tant, s'hauria de tractar i analitzar més com un categoria política que com una categoria sociològica. La primera possibilitat derivada d'aquest punt de vista és argumentar que tant les necessitats juvenils a identificar com les estratègies a definir i els programes a implementar per part de l'Administració – o per part del tercer sector- depenen, en darrera instància, del concepte de joventut de cada país, i de cada nivell d'administració. Una segona possibilitat, la inversa, és pensar que diferents administracions – i diversos nivells administratius-

desenvolupen conceptes de joventut alternatius, segons el grau d'ajust a – i per tant, en estricta dependència de- les polítiques que efectivament s'hi porten a terme.

Així, alhora que el concepte de joventut pot ser interpretat com a motor en la configuració i el canvi de les polítiques públiques, també pot ser vist – i de fet ha estat utilitzat- com a paradigma justificatiu del seu statu quo. L'exemple més proper és la diferència d'enfocament que des de la Diputació de Barcelona i des de la Generalitat de Catalunya s'ha mantingut durant prou anys en relació amb les polítiques de joventut. La Diputació de Barcelona ha teoritzat i argumentat la necessitat de desenvolupar polítiques afirmatives – coherents amb la idea de la nova condició juvenil-. Mentre que la Secretaria General de Joventut (SGJ) de la Generalitat de Catalunya – amb propietat, no tant de SGJ com des del Pla Nacional de Joventut de Catalunya- ha apostat tanmateix per contemplar- com a necessàriament pertanyents al conjunt de les polítiques de joventut- també les polítiques de transició, que situen l'ocupació i l'habitatge en una posició de clara nuclearitat com a part de les polítiques de joventut.

Al marge d'això, ens interessa destacar ara com predetermina col·lectius d'edat, necessitats que cal satisfer i continguts materials de les polítiques de joventut. I cal remarcar sens dubte altres factors que també han jugat algun paper quant a la seva efectiva consolidació. Entre altres destaquem la inèrcia de les estructures administratives i la necessitat de justificació i legitimació de les polítiques històricament portades a terme.

1.2. Definició del concepte de “Joventut” a partir de la imatge social

Per finalitzar l'apartat de la definició del concepte de Joventut, Patron i Casas² fa una abstracció de la conceptualització de la joventut a través de la imatge social, entenent la joventut com a problema o com a recurs, per tal de descriure les polítiques públiques adreçades als joves.

Atesa la seva palesa indefinició i flagrant ambigüïtat, exposa l'autor, la imatge social dels joves – com a recurs o bé, com a problema- pot ser adaptat i doncs submit dins pràcticament qualsevol esquema de classificació de les polítiques públiques: segons l'edat dels grups receptors, segons el caràcter més o menys universalista de les intervencions, segons el conjunt de problemes juvenils identificats com a principals, etcètera. Tots aquests esquemes de classificació de les polítiques poden ser interpretats sota el paradigma ad hoc de la imatge social dels joves. Però aquest paradigma no serà gaire il·lustratiu com a criteri si no fem referència a: quines polítiques porta a terme cada país, per quin sector de la política pública, en relació a quines franges d'edat, en funció de quins problemes juvenils realment existents.

L'ambigüïtat de què parlem es fa palesa quan l'informe comparatiu IARD afirma que “les dues imatges no són contradictòries, sinó complementàries, i es retroalimenten l'una a l'altra; i que es tracta d'imatges oposades però simultàniament sostingudes”. D'aquesta manera, no sabem per què “la joventut com a recurs té una clara posició de centralitat com a concepte clau de les polítiques nacionals de joventut” a països tant diferents com Holanda, Portugal, Itàlia i els països escandinaus. Essent aquest conjunt de països particularment heterogeni pel que fa a la tipologia d'estat del benestar que els caracteritza.

Així doncs, allà on en principi sembla que predomina una idea de la joventut “com a problema”, el que en realitat pot ser útil destacar és que s'hi tendeix a focalitzar la majoria de les intervencions públiques sobre els joves, cap als que

² Patron i Casas, J.M. (2003) Joves adults i polítiques de Joventut a Europa”,

estan en situació de relatiu desavantatge i que els tipus d'estat del benestar que serveix com a marc de referència és – en conjunt, i no només pel que respecta al sector de joventut- de caràcter assistencialista.

Les conseqüències analítiques de la nostra perspectiva són ben clares. En realitat, ens sembla que darrera la concepció de la joventut “com a problema” o “com a recurs” el que realment trobem és la forma en què es produeix la identificació dels problemes dels joves en relació amb les necessitats juvenils realment existents a cada país, i el grau de cobertura de l'estat del benestar.

De fet, l'estat del benestar, considerat globalment, pot arribar a fer innecessàries determinades intervencions específicament adreçades als joves, cosa que no implica una reducció de l'espai conceptual de les polítiques de joventut sinó, molt probablement al contrari. Així, el fet que siguin els països nòrdics els que són més netament classificables dins la categoria de països que promouen una imatge de la joventut “com a recurs” pot tenir una explicació ben clara: precisament es tracta dels països que en el conjunt de les polítiques públiques i socials respon millor a les necessitats tant dels nens/adolescents com també dels adolescents/joves adults. Els joves, un cop satisfetes les seves necessitats nuclears, poden ser perfectament considerats “com a recurs”; i els països nòrdics, doncs, estar perfectament habilitats per prioritzar el desenvolupament de les polítiques de joventut ajustades al concepte de polítiques afirmatives.

No ens sembla rellevant determinar si les polítiques que satisfan les necessitats juvenils nuclears són o no conceptualitzades com a polítiques de joventut en aquests països. De fet, moltes ni tant sols es focalitzen cap als joves, sinó que en realitat tenen un caràcter marcadament universal en relació amb el conjunt de la població – tradicionalment, les polítiques d'ocupació i d'habitatge-. El fet que a nosaltres ens sembla més important és, en canvi, identificar com aquests països – per exemple, Suècia o Finlàndia- han estat històricament capaços de respondre, de manera universal, a determinades necessitats nuclears dels

joves. Necessitats que, com per exemple, l'autonomia de la llar d'origen- encara tenen una expressió prou problemàtica a països com el nostre.

En conclusió a aquest apartat diríem que, en els casos en els que es tendeix a classificar la joventut “com a problema”, curiosament coincideix amb els països que alhora es caracteritzen per un estat del benestar mínim, amb unes polítiques públiques febles, assistencials i que tendeixen a reproduir de manera sistemàtica les desigualtats socials. Per tant, és en aquests països – en els que, òbviament, podem incloure el nostre- que la intervenció pública sobre les polítiques de joventut tot sovint, dona tómb en el cercle viciós que culpabilitza als joves de la seva situació, fent-los responsables d'una situació d'injustícia social.

2.- Trajectòria de les polítiques de joventut

2.1. Primers indicis de polítiques dirigides a joves

Segons Domingo³, la primera etapa de la Dictadura, a la dècada dels anys quantanta, es va caracteritzar per una política l'objectiu de la qual era “l'enquadrament”, l'adhesió o submissió ideològica. L'execució dels programes dirigits a joves va provenir essencialment de les organitzacions juvenils del règim, en particular del *Frente de Juventudes* (FJ) i la Secció Femenina d'aquest. També del *Sindicato de Estudiantes Universitarios* (SEU) creat per a la formació i encuadrament de les forces juvenils i que havia d'ocupar-se de promocionar joves afins, en termes ideològics, al sistema polític del franquisme. Fins els anys cinquanta, el *Frente de Juventudes* i les seves organitzacions afins varen ser l'agent principal, per no dir exclusiu, en la definició i la pràctica del que podríem anomenar polítiques dirigides a joves. Aleshores, les competències d'aquest òrgans quedaven limitades a joves fins a 21 anys. En aquesta etapa, es destaca el predomini de l'església catòlica sobretot en el

³ Domingo, A. (2007). Las políticas de juventud en la España democrática.

període del nacionalcatolicisme. Fins el final de la Segona Guerra Mundial, les relacions entre el Règim Franquista i l'Església Catòlica varen ser molt cauteloses, tot i el suport exercit durant la Guerra Civil. El paper de l'Església Catòlica sorgeix principalment a partir de la seva presència en l'Ensenyament Secundari. Als anys cinquanta, existien 119 instituts públics i 625 escoles d'educació secundària gestionades per ordres religioses. Ja des de 1945, l'església tenia dret de vigilància i inspecció de l'ensenyament públic de primària i secundària.

Amb l'auge de la presència i dels poders de l'església no es van dur a terme unes polítiques dirigides a joves especials de l'etapa, més aviat les pràctiques educatives i essencialment les activitats extraescolars eren molt similars a les que va desenvolupar el *Frente de Juventudes*. En essència es tractava d'activitats la finalitat de les quals era propiciar l'adhesió i la submissió ideològica, no només al Règim sinó a la doctrina de l'església.

El 1959 es va posar en marxa el *Plan de Estabilización* i posteriorment, els *Plans de Desarrollo* en un context que es va definir com "crisi de la hegemonia ideològica". Per al creixement econòmic es va prioritzar el desenvolupament de polítiques d'integració socio-laboral dels joves, reduint les polítiques més ideològiques i indentitàries que van marcar les dècades anteriors. Per al desenvolupament previst en aquests plans, es va preveure disposar d'un capital humà més ben preparat, treballadors especialitzats, titulats superiors, tècnics de grau mig. Aquest fet va suposar una ruptura cultural, política i social que va donar suport al procés de transició a la democràcia. Cal entendre aquest canvi d'orientació, com a conseqüència inesperada a la situació crítica a la que es trobava l'economia Espanyola en el període 1957-1959.

Del final d'aquesta etapa, que Comas defineix com "la irrupción de los jóvenes en la sociedad española", el més rellevant fa referència al fet que el protagonisme històric va correspondre als propis joves. Així la majoria dels treballadors eren joves menors de 30 anys. Aquests joves van ser els

protagonistes de l'oposició al sistema de la dictadura i la revisió democràtica. Van protagonitzar mobilitzacions i van assumir els costos de l'activitat política, en ocasions amb greus enfrontaments amb les generacions dels que havien viscut la guerra. Malgrat doncs, a l'Estat Espanyol no podem parlar de polítiques de joventut fins a finals de anys 60 amb l'acabament de la dictadura franquista i l'entrada al procés de transició cap a la democràcia.

2.2.- Trajectòria de les polítiques de joventut a Catalunya

Tal com hem exposat anteriorment, els protagonistes de la transició espanyola varen ser els joves, que van encapçalar els moviments antifranquistes. Als anys 60, encara en el període franquista, es va començar a reprendre de manera clandestina d'associacionisme democràtic. Segons Serrano⁴, existeixen tres sectors clau que es van desenvolupar en aquest període:

- El moviment obrer, amb la creació de les assemblees de fàbrica que van donar pas a la Comissió Obrera Nacional de Catalunya.
- Les vocalies de joventut i els esplais relacionats amb el moviment veïnal.
- El món cultural i universitari amb el Sindicat d'Estudiants Universitari de Barcelona.

En aquest període, l'Església també va jugar un paper clau en l'associacionisme juvenil a través de les trobades amb joves que van suposar l'inici del moviment escolta i d'esplai.

El període de l'inici de la transició i fins a mitjan anys vuitanta manca l'origen del que seran les polítiques de joventut. Amb l'aprovació de la Consitució Espanyola l'any 1978, es dona llum verda a l'associacionisme juvenil, ja que a l'article 22 d'aquesta es manifesta el dret a l'associació i l'article 48 en el que es manifesta que "els poders públics promouran les condicions per a la participació lliure i eficaç de la joventut en el desenvolupament polític, social,

⁴ J. Serrano (1999, p.63,64) citat a P.Soler (2005, p.285).

econòmic i cultura”⁵. Així doncs, es passa d’una situació en la que no hi havia accions específiques per joves al sorgiment d’ofertes culturals i de lleure dirigides a aquest col·lectiu. Entre elles, vacances d’hivern i d’estiu, suport a l’associacionisme, formació de monitors i directors de lleure... Totes elles, polítiques fonamentalment assistencialistes i basades en el lleure juvenil.

L’any 1985, amb la celebració de l’Any Internacional de la Joventut, va suposar l’enfortiment de les estructures públiques en matèria de joventut. La celebració d’aquesta data va fer arribar discursos vers la joventut que van fer prendre força a una nova perspectiva definida com a global, interdepartamental i integral. L’objectiu d’aquesta es atendre a la joventut no només des de l’àmbit del lleure i la participació juvenil sinó des de tots els àmbits que afecten a la vida dels joves.

Aquest discurs, totalment trencador, va ser assumit inicialment per les administracions, que fan veure amb bons ulls la integració d’aquest model de polítiques públiques en diferents àrees i departaments. Ara bé, malgrat això, l’establiment d’unes pràctiques rutinàries ha dificultat molt l’aplicació real d’aquesta proposta. Solé parla de molt poques experiències d’èxit en aquest període.

Als anys 90, es va aprofundir en els objectius proposats en l’etapa que acabem d’esmentar. Es van incloure aspectes com transició a la vida adulta, integralitat, transversalitat, interdepartamentalitat i descentralització. La darrera etapa, que exposa Soler, que s’inicia a finals dels anys 90 introdueix els conceptes d’afirmació i transició. Els objectius d’aquesta són l’autonomia personal i la plena ciutadania. L’any 2000, el Consell Executiu de la Generalitat aprova el Pla Nacional de Joventut “Joves 2010”, impulsat per la Secretaria de Joventut amb el consens del Consell Nacional de Joventut i el suport de totes les forces polítiques en aquest moment al parlament. L’objectiu del pla va ser fomentar l’elaboració i execució de les polítiques integrals de joventut arreu del territori.

⁵ Soler, P. (2005) Les polítiques de joventut durant el període democràtic.

2.3.- Marc normatiu de les polítiques de joventut a Catalunya

Actualment a Catalunya existeixen dos documents que ens determinen el marc teòric i normatiu de les polítiques de joventut. Aquests documents són, d'una banda, la Llei 33/2010 de Polítiques de Joventut de Catalunya i el Títol VI. Capítol V de la Llei 10/2011 de 29 de desembre, de simplificació i millorament de la regulació normativa, així com el Pla Nacional de Catalunya 2010- 2020.

A l'hora d'elaborar aquest treball volem tenir en compte quin és el plantejament que ens ofereixen aquests documents. Primerament, el concepte de joventut, que ja hem exposat al capítol anterior i que ara només exposarem per introduir els documents, que recull un interval d'edat, dels 16 als 29 anys, i ja preveu que la complexitat de la joventut i la diversitat de polítiques que s'hi adrecen. En els mateixos termes, el PNJCat 2010-2020 mantindrà la referència de 16 a 29 anys, deixant oberta aquesta definició operativa per tal que en cada política i/o programa concret es defineixin els límits d'edat que més s'adeqüin a les necessitats de la seva intervenció.

La Llei de Polítiques de Joventut estableix dues conceptualitzacions amb relació a la joventut. En primer lloc, des d'una perspectiva més teòrica, les persones joves són aquell col·lectiu majoritàriament immers en processos formatius i/o d'inserció laboral i/o d'emancipació domiciliar dels quals es deriven unes identitats i actituds similars. "Tot i la seva aparent homogeneïtat, la diversitat i les desigualtats socials fan que no existeixi una, sinó diverses *joventuts*". Malgrat això, les persones joves incorporen la circumstància comuna de trobar-se subjectes a desigualtats per raó d'edat i és per aquest motiu que cal transcendir la idea que la joventut és una etapa de transició cap a la vida adulta. Les persones joves són un col·lectiu que es defineix, entre d'altres coses, en base a unes circumstàncies que dificulten el seu ple exercici de la ciutadania, i que per tant, tenen la necessitat de veure garantit el seu accés als recursos socials, polítics, econòmics i culturals necessaris per exercir aquesta ciutadania.

En segon lloc, aquesta mateixa Llei des d'una perspectiva jurídicoadministrativa, en el marc del disseny de les polítiques públiques destinades a la joventut, conceptualitza les persones joves a partir d'unes edats de referència. Vinculat amb la garantia de construcció del propi projecte de vida, es fixen els trams d'edat a partir dels 16 anys, coincidint amb l'edat civil d'emancipació, l'edat en què s'abandona l'ensenyament obligatori i s'inicia la tria dels itineraris formatius i/o el procés per a incorporar-se al món laboral. Per garantir la construcció del propi projecte de vida, cal tenir en compte l'atenció a determinades trajectòries de vida i que aquestes no s'inicien en un moment o edat determinada, sinó que determinats patrons de comportament o implicacions vinculades a la cohesió social determinen, des de l'adolescència, les trajectòries futures de la joventut. Per tant, la joventut no és un període que comenci de zero quan s'arriba a una determinada edat i sovint caldrà treballar també amb franges d'edat pròpies de l'adolescència i flexibilitzar les franges d'edat quan les pròpies circumstàncies de les polítiques en determinats àmbits ho requereixin, per garantir així una intervenció integral en matèria de joventut.

Amb la llei de polítiques de Joventut es configura el PNJCat com el pla sectorial de coordinació de les polítiques de Joventut, convertint-lo en l'instrument de planificació estratègia d'aquestes. Alhora, es manifesta que amb l'impuls d'instruments de planificació treballaran per garantir una oferta consistent d'equipaments juvenils. Un aspecte molt rellevant de la llei de polítiques de Joventut és que en aquesta es reconeix als i les professionals de Joventut, es reconeix legalment la figura professional, amb un perfil laboral definit. A més, determina les funcions bàsiques i enumera les tasques que els correspon dur a terme.

Tenir un marc jurídic clar, en aquest cas implica que des de la Generalitat es va assumir la competència en matèria de joventut. Amb l'aprovació del PNJ 2000-2010 es va disposar d'un primer instrument estratègic d'ordenació i planificació.

Amb l'aprovació de la Llei de Polítiques de Joventut es crea un marc jurídic que regula aquesta competència.

Segons la Llei de Polítiques de Joventut el Govern i l'Administració de la Generalitat "disposen de les facultats executives i reglamentàries necessàries per a desplegar la competència exclusiva en matèria de Joventut."⁶ Tanmateix, segons aquesta llei els municipis poden dur a terme actuacions complementàries en matèria de Joventut, al document s'exposen les següents:

- Elaborar plans locals en matèria de polítiques de joventut amb l'assessorament, si ho requereixen, de l'Agència Catalana de la Joventut.
- Elaborar plans locals en matèria de polítiques de joventut, amb l'assessorament, si ho requereixen, de l'Agència Catalana de la Joventut
- Detectar i estudiar les necessitats en matèria de joventut dins llur àmbit territorial.
- Promoure l'emancipació de les persones joves en llur àmbit territorial i d'acord amb llur marc competencial.
- Afavorir la participació juvenil en la vida política, social, econòmica, educativa i cultural de llur municipi.
- Afavorir i promoure l'associacionisme juvenil i la creació de consells locals de joventut en l'àmbit territorial del municipi.
- Crear i gestionar els serveis necessaris per a l'execució de les polítiques de joventut dins el municipi.
- Gestionar les polítiques de joventut com a conseqüència de convenis i d'altres instruments de col·laboració que, amb aquesta finalitat, subscriuguin amb la Generalitat.

⁶ Llei 33/2010 de Polítiques de Joventut de Catalunya.

BLOC II: LES POLÍTIQUES LOCALS DE JOVENTUT

1.- Polítiques de joventut en l'àmbit local

Segons Montes⁷, una Política de Joventut en l'àmbit local ha de ser estratègica, integrada i global. Per dur a terme una política estratègica cal incidir amb la falta de professionalització en les tasques pròpies d'una regidoria de joventut.

Tot sovint els únics criteris, segons l'autor, que es tenen en compte a l'hora de dur a terme accions des de joventut són el costum i la inèrcia, cal per tant, elaborar propostes tècniques pensades i estratègiques. Una política de joventut integrada és aquella en la qual la regidoria de joventut forma part de la mateixa estructura de gestió que la resta de regidories. És a dir, la regidoria de joventut ha d'interactuar, formant part de l'estructura i deixar de funcionar com una mena de parcel·la aïllada –utilitzem l'expressió de l'autor-. Montes exposa com el que es pot concebre com un avantatge: passar desapercebuts davant dels controls d'intervenció municipal, no ser qüestionats per l'oposició i/o poder realitzar accions que, si passessin pels canals de gestió municipal, podrien ser polèmiques, acaba comportant millores significatives i pot ser un element de risc que pot condicionar la valoració de la pròpia regidoria de joventut. Així doncs, per dur a terme una política integrada és necessari revalorar la regidoria i formar part dels canals, filtres i processos de l'administració en cada projecte. Un llistat d'accions a dur a terme serien: presentar a junta de govern les decisions i propostes, per tal que siguin conegudes i debatudes per l'equip de govern; disposar les accions de controls legals i econòmics; promoure el debat i la discussió sobre els temes de joventut, fins i tot, si això provoca polèmiques; mostrar els dèficits de la política de joventut; utilitzar tots els canals que es troben al nostre abast per difondre les accions. Una política global és una política que entén la joventut de manera integral i que utilitza un sistema horitzontal, treballant conjuntament amb altres àrees sense diluir la pròpia àrea de joventut. Com hem dit anteriorment, cal parlar de les accions que es duen a

⁷ Montes, P. (2000). Les polítiques de joventut en els municipis petits i mitjans.

terme des de joventut també perquè les àrees de l'Ajuntament han de concebre que les seves polítiques també fonamenten les polítiques de joventut del municipi. "Les polítiques de joventut han de ser globals perquè durant més de quinze anys de la vida de cada persona, ens haurem d'ocupar de les necessitats, les inquietuds i els projectes que afectin a tots els àmbits de la seva existència", aclareix Montes.

El mateix autor⁸ defineix tres reptes per resumir les polítiques de joventut: interlocució, acompanyament i promoció. Interlocució significa relacionar-se amb empatia, tenir una visió de conjunt del col·lectiu i adaptar una òptica juvenil. L'atenció a un jove no es pot limitar a un simple lliurament d'una informació puntual, seca i concisa. La funció d'acompanyar significa detectar la necessitat i/o inquietud de la persona jove i mostrar/obrir portes successives o alternatives per tal que jove experimenti. Existeix el risc de caure en una actitud paternalista, cal entendre i saber trobar l'equilibri i els límits de l'acció d'acompanyar i alhora, saber derivar en el cas que el jove necessiti una atenció més específica. "Una administració que es fa present acompanyant amb discreció però amb eficiència, amb constància però sense interferir, amb diligència però sense allisonar és una administració que educa al mateix temps que presta servei. I la primera forma que adopta aquesta administració és gairebé sempre la d'un servei de joventut."⁹ Promocionar vol dir combatre l'estigma que la relaciona la persona jove amb problema. En molts casos, s'associa el treball amb joves a la prevenció o lluita directa contra situacions negatives i problemàtiques. Ara bé, cal que els professionals de joventut ocupem la major part del temps a fer promoció de la joventut, treballant aspectes positius. Una acció positiva estimula les capacitats i potencialitats dels joves.

Aquest mateix autor exposa un llistat d'àmbits d'intervenció de les polítiques de joventut que coincideix amb alguns dels àmbits exposats al Pla Nacional de Joventut 2000-2010. Montes classifica aquests àmbits en àmbits propis de la

⁸ Montes, P. (2008) Polítiques locals de joventut.

⁹ Montes, P. (2000) Polítiques locals de joventut en municipis petits i mitjans.

condició juvenil i àmbits d'acompanyament. Els primers entre els quals trobaríem: informació, dinamització i oci, promoció de l'associacionisme, promoció de la participació, promoció del lleure educatiu, promoció de la creació, mobilitat en l'àmbit internacional són espais de treball en els quals es configuren les identitats dels joves. Aquests esdevenen instruments irrenunciables de coneixement de la realitat juvenil. Els àmbits d'acompanyament serien: accés a l'ocupació, accés a l'habitatge, suport a l'ensenyament, mobilitat local i intermunicipal, salut i hàbits saludables. Aquests defineixen les condicions de vida dels joves. Per intervenir-hi cal garantir l'accés dels joves als recursos, serveis i programes propis dels departaments sectorials, cooperant amb ells i cobrint els dèbits d'una manera directa, si és necessari. A banda d'aquesta llista, segons l'autor, hem de poder intervenir també en qualsevol camp que afecti de manera evident la vida dels joves en l'entorn local.

1.1.- Els plans locals de joventut

La planificació estratègica de les polítiques de joventut en l'àmbit municipal pren forma amb el Pla Local de Joventut. Aquest document és l'estratègia de definició de les polítiques que permet pensar en la millor intervenció segons les necessitats existents i els recursos disponibles.

Abans d'iniciar el procés d'elaboració del pla, segons l'Observatori Català de la Joventut¹⁰ cal fer una acció prèvia de reflexió i decisió entorn de determinats aspectes. L'Observatori recull les següents consideracions polítiques i tècniques:

Consideracions a nivell polític:

¹⁰ Observatori Català de la Joventut. (2011). Orientacions per a l'elaboració d'un Pla Local de Joventut.

- Establir prioritats programàtiques i els objectius que es persegueixen amb el pla. Establir el nivell de definició política que s'acabarà de concretar a la diagnosi.
- Decidir si es vol incorporar la participació dels joves i els diferents agents en la definició de les polítiques locals de joventut i alhora, establir quin nivell de participació.
- Garantir que es parteixi d'un consens entorn l'elaboració del pla per tal d'assegurar-ne la continuïtat i la implementació.

Consideracions a nivell tècnic:

- Cal reconèixer la feina feta anteriorment per evitar la sensació de que s'està començant de zero. Per fer-ho, cal consultar si s'ha seguit aquest procés anteriorment, consultar documents i informes.
- Definir el perfil dels joves destinataris.
- Ser realistes amb els objectius i la metodologia plantejades al pla.
- Temporalitzar de manera adequada les fases i les accions.

Segons l'Observatori, un Pla Local de Joventut ha de disposar de quatre fases, les fases de planificació, aquestes són: diagnosi, disseny, implementació i avaluació.

La diagnosi ha de permetre conèixer la situació de partida dels i les joves i les polítiques que els afecten. No podem desenvolupar unes bones polítiques de joventut sense tenir una diagnosi, sense un coneixement adequat de la realitat juvenil. Segons Montes, els tècnics disposen de diferents canals a l'hora de dur a terme aquest procés que cal tenir en compte de manera íntegra i cal executar de manera paral·lela: el coneixement quotidià, a través de l'experiència pràctica; l'elaboració d'un informe estadístic; el procés d'investigació a través de tècniques participatives.

Montes fa un apunt sobre el procés de coneixement de la realitat pel qual posa sobre la taula el fet que, una manera de disposar d'un bon anàlisi de la realitat

juvenil del municipi seria encarregar un estudi a un empresa externa. Per poder encarregar aquest estudi caldria disposar d'un pressupost específic, no destinar una gran part del pressupost de joventut a aquest estudi i clar, a la realitat, sobretot en municipis petits i mitjans és difícil o molt complicat que aquesta partida pressupostària existeixi. Per tant, una altra fórmula per disposar d'aquest bon anàlisi seria que els tècnics l'elaborin. El procés d'elaboració d'un bon anàlisi de la realitat pot ocupar entre cinc i sis mesos de feina, segons Montes, i la imatge d'inactivitat de l'àrea de joventut pot ser contraproductiu per a les intencions de la regidoria. Per tant, l'autor exposa que cal tenir clar quines dades volem i per a què. Si s'estructura de manera correcta la informació municipal i les dades que coneixem, podem aconseguir un resultat correcte. El procés que l'autor anomena estudi dinàmic de la realitat, és una eina de dinamització que té en compte la recollida de les dades necessàries per a l'elaboració d'un anàlisi de la realitat a través de diferents canals i agents. Ell parla d'eina de dinamització perquè entén que pot posar en contacte joves i tècnics.

El disseny és el procés en el qual es formulen actuacions que han de permetre assolir els canvis necessaris en les situacions detectades a la diagnosi. El primer pas és definir uns objectius clars, seguidament cal formular actuacions de manera estratègica i pensar què s'avaluarà, com i qui.

La implementació és el procés d'execució de les actuacions previstes i la seva avaluació. El pla no ha de ser un document burocràtic que ens és útil per demanar subvencions sinó que ha d'estar sempre sobre la taula per seguir-lo com el full de ruta de les polítiques locals de joventut. L'Observatori exposa un seguit d'aspectes a tenir en compte en quant a l'execució de les actuacions i la implementació del pla que són les següents:

- És important que el pla sigui un document conegut per aquells agents que, o bé han col·laborat en la seva elaboració, o bé seran responsables de la seva implementació.

- És aconsellable una bona definició de les funcions de les persones professionals i de les tasques a realitzar per implementar correctament les actuacions.
- Cal utilitzar de forma creativa els mitjans a l'abast (sobretot els tecnològics) per tal que contribueixin positivament als objectius del pla.
- Cal tenir una actitud positiva i oberta en relació al treball amb les persones joves i traspassar aquesta actitud a la resta dels agents que hi intervindran.

1.2.- Els professionals de les polítiques locals de joventut

Montes defineix tres figures professionals responsables de les actuacions locals en l'àmbit de joventut: el tècnic/a de joventut, l'animador/a i/o dinamitzador/a; l'informador/a. Som conscients que aquestes tres figures no sempre són presents en els municipis i alhora, que no sempre compleixen de manera estricta les funcions que l'autor exposa. De totes maneres, hem considerat interessat presentar-les.

El tècnic de joventut és el màxim responsable de l'Àrea de Joventut. És qui dirigeix l'execució de les polítiques de joventut, en coordina els diferents programes, planifica, avalua, revisa i actualitza les programacions creades.

L'animador/dinamitzador és qui estableix el contacte directe amb els joves, amb les entitats, amb els col·lectius i amb les persones que són objecte directe de la intervenció en joventut. És l'encarregat de l'execució concreta de les programacions, activitats i serveis i té una funció fonamental d'estímul de la dinàmica associativa i participativa dels joves.

L'Informador és el responsable tècnic del Servei d'Informació Juvenil i per defecte, l'encarregat de desenvolupar tots aquelles tasques que són pròpies d'aquest servei. En general, fa recerca, tractament i difusió de la informació.

2.- La Participació Juvenil

L'adveniment de la modernitat va representar un dels canvis més radicals i de més abast de la història. Des del punt de vista econòmic, l'emergència de les formes de producció industrial, que s'imposen progressivament a les lògiques econòmiques tradicionals, desencadenen canvis en tots els àmbits: desplaçaments demogràfics massius del camp a la ciutat; redefinició de les formes, els temps i els espais de treball; replantejament de les formes d'organització política col·lectiva.

El gruix dels canvis, segons González¹¹, es poden sintetitzar en dos grans processos que es van donar sobretot al llarg del segle XIX. En el pla material, es va donar un procés de racionalització de la vida col·lectiva. En el pla subjectiu, hi ha un procés d'individualització que posa en primer terme la figura de l'individu com a agent rector del seu propi futur individual i del col·lectiu.

El procés de racionalització és una conseqüència inevitable de la progressiva completització social i d'una crisi que requereix repensar tot l'entramat de les relacions socials. Apareixen uns estats sòlids basats en formes d'organització burocràtiques que fan possible una gestió estandarditzada i anònima de les qüestions que afecten els ciutadans, difícilment soluciona-les a partir de lògiques organitzatives premodernes. González exposa com Foucault, per la seva banda, va afirmar que l'esforç disciplinador dels diferents sectors de la societat explica la naixença d'institucions basades en la vigilància i el control sistemàtic de la població per aconseguir-ne la docilització i fer de les persones un engranatge adequat per al nou sistema social emergent. De la mateixa manera, "podríem dir que la celeritat del procés de canvi va produir una crisi en el sistema d'ordenació normativa de la societat que va requerir una tecnològització de les formes d'organització social per fer les relacions operatives"¹² i, encara més, per generar individus "incrustats" en la nova realitat

¹¹ González, I. (2007) coordinador de l'estudi "Participació, política i joves" publicat per l'IGOP.

¹² Durkeim, E. Citat a González, I. (2007, p.16) .

col·lectiva. Desapareixen les lògiques d'ordenació tradicionals, les obligacions recíproques i els reconeixements d'autoritat tradicionals, però l'emergència de normes substitutòries no va ser un procés espontani, sinó més aviat l'obra d'unes innovacions tecnològiques i morals que, no per "construïdes", tenien una intencionalitat global clara. De fet, les transformacions i les normes disciplinàries es van aplicar, en primer lloc, a la classe burgesa mateix —el nou grup social hegemònic—, i alguna de les polítiques que a la llarga van garantir la consolidació de la classe obrera van ser producte de les exigències polítiques d'aquest grup, en contra de la voluntat de bona part de la burgesia. El procés de racionalització de les relacions socials va afectar l'esfera econòmica, generant una dinàmica d'extensió progressiva de la mercantilització de les relacions socials. La lògica de mercat afecta més i més esferes de la vida econòmica de les persones, i el que era un sistema de distribució dels béns produïts es converteix en el sistema central de qualsevol aspecte de l'economia.

Paral·lelament al procés de racionalització, en l'esfera subjectiva es dona el procés paral·lel d'individualització. Gràcies a aquest segon procés, González exposa que l'home comú es converteix en el motor de la seva pròpia història: "és l'individu qui decideix el que vol fer amb la seva vida, i són el conjunt dels individus els qui, col·lectivament, decideixen quina és la forma d'organització col·lectiva que prefereixen."¹³ Progressivament s'instauren les democràcies parlamentàries liberals com les formes d'organització polítiques adequades i lícites en un marc socioeconòmic que es fonamenta en la llibertat econòmica. Segons la naixent ideologia liberal, els individus no ocupen un lloc en l'entramat social depenent d'allò que porten inscrit a la sang, sinó que és allò que fan el que els duu a ocupar una posició social o altra. L'individu, doncs, agafa les regnes de la seva vida individual, ja que decideix què vol ser - ningú no se li escapa, és clar, que la capacitat de tria estava fortíssimament condicionada per la posició que s'ocupava en el moment de néixer—, i des del punt de vista col·lectiu també s'organitza lliurement. Des de les posicions ideològiques més

¹³ González, I. (2007, p.16).

crítiques amb la nova forma d'organització social i econòmica —el capitalisme—, l'apel·lació a la llibertat individual, a la necessitat de prendre les regnes de la pròpia vida, també són pals de paller de les narracions: l'anarquisme i el socialisme apel·len al nou estatut adquirit per proposar formes d'organització econòmiques i polítiques alternatives. Així, tant uns com altres apel·len a l'individu que busca la llibertat, una nova figura inexistent abans de l'adveniment de la primera modernitat.

Per finalitzar aquest apartat, Benedicto, citat a l'estudi coordinat per González, defineix el concepte participació social i política que considerem interessant incloure. Benedicto exposa que, "Entenem per participació social i política aquelles accions que els individus duen a terme amb una certa voluntat d'incidència en la configuració de la vida col·lectiva. Els i les joves són un col·lectiu especialment receptiu i sensible a aquestes transformacions. La participació positiva implica "sentir-se part" de la vida col·lectiva, però molts cops no implica interaccions dins un marc grupal. Quan fem referència a la política, qualsevol actuació pot ser considerada participativa, en la mesura que, si més no com a objectiu transcendent de l'acció, la percepció abstracta d'estar actuant dins una dimensió col·lectiva hi és present."¹⁴ D'aquesta manera, podem considerar que es fa pràctica política a través d'accions quotidianes, a través de la mateixa acció de naturalesa individual.

2.1.- La participació, un concepte de múltiples dimensions

Sellarès¹⁵ exposa que la participació cal entendre-la com la capacitat d'intervenció, de decisió de les persones joves sobre tot allò que les afecta. Així doncs, la participació dels i les joves implica necessàriament la descentralització de les decisions que es prenen des de l'Administració Pública. Per a poder engegar un procés de participació juvenil, és clau la voluntat política, la predisposició a la cessió real de poder.

¹⁴ Benedicto i Morán (2005) – citat a González, I. (2007, p.11).

¹⁵ Sellarès, A. (2003). La Participació Jove.

El millor procés de participació serà aquell que s'adeqüi a l'entorn, que tingui uns objectius clars i una metodologia coherent amb aquests, que compti amb el màxim de consens possible, que sigui transparent i en el qual les decisions preses tinguin un impacte real.

Per definir el concepte participació, l'autora utilitza tres "coms": la participació com a procés social, com a eina i com a procés d'aprenentatge, a través dels quals relaciona les dimensions del concepte.

La participació com a procés social: La participació es crea i té lloc sempre en un context social determinat en el qual existeix una cultura política i participativa concreta, així com relacions socials preestablertes i desigualtats socials. D'altra banda, cal pensar que els actors que intervenen en els processos participatius tenen, en aquest context, posicions socials diferents i desiguals, i que mantenen relacions de poder entre ells. La participació sempre està emmarcada en la cultura política de l'entorn i dels diferents actors.

La participació com a eina: D'altra banda, entenem que la participació no és una finalitat en si mateixa sinó una eina que ens permet assolir uns determinats objectius. Es a dir, l'ús que fa cada actor —cada persona o grup de persones— de la seva capacitat de decisió respon als seus objectius, a la construcció de projectes propis d'acord amb la seva visió del món.

La participació com a procés d'aprenentatge: la participació és un procés d'aprenentatge que es caracteritza pel fet de ser sobretot vivencial, en el qual s'interioritzen actituds, habilitats i coneixements a través de la praxi —a través de les relacions que establím amb els altres, del rol que assumim en els diferents grups i entorns—. En aquest sentit, la participació és un aprenentatge per a tothom

2.2.- Formes i estructures de participació juvenil

“En el context actual, marcat per la desregulació del mercat de treball o l’encariment de l’habitatge, és el marc d’oportunitats de la gent jove per a l’accés a la ciutadania i condiona les seves possibilitats de formar-se i participar. Un dels fenòmens més destacables de la situació de la gent jove és la dependència econòmica o domiciliària lligada a les dificultats d’emancipació. D’altra banda, l’accés als serveis de l’Estat del Benestar està vinculat al treball productiu, de la mateixa manera que hi està supeditada la pertinença a determinades estructures de decisió. Així doncs, la situació de dependència dificulta l’accés dels i les joves a la plena ciutadania, excloent-los sovint dels canals de participació institucionalitzats i no atorgant-los la categoria de ciutadans amb plena capacitat de decisió sobre el seu entorn”¹⁶.

La participació de la població jove avui està marcada per la manca de participació en un context social i polític que, lluny d’afavorir la participació, tendeix a dificultar-la ja que, la precarietat laboral, les dificultats d’accés a l’habitatge o la resposta política davant de les demandes dels i les joves, així com el creixent procés d’individualització, que exposàvem a l’inici de l’apartat, dificulten la capacitat organitzativa col·lectiva.

Actualment, podem tenir en compte el sorgiment de noves formes de participació juvenil, d’una banda les lligades als anomenats nous moviments socials, que es caracteritzen per la voluntat de transformació social, per l’ús de formes d’organització més horitzontals i flexibles i per l’accés a la política no convencional. I d’altra banda, les caracteritzades per l’acció individual. Un context dinàmic en el qual no s’afavoreix la participació de les persones joves situa en una situació complexa l’associacionisme juvenil de caire més tradicional però a l’hora, entre molts joves sorgeixen noves inquietuds i maneres de participar. Sellares fa un recull de les noves i tradicionals estructures de participació existents a Catalunya.

¹⁶ Morán i Benedicto (2000) citat a Sellarés, A. Participació Jove (2003, p.23).

L'associacionisme juvenil

L'associacionisme juvenil ha estat tradicionalment la forma d'organització col·lectiva dels i les joves i es caracteritza pel fet d'estar format i dirigit per persones joves. Dins l'associacionisme trobem:

- Entitats de 1r nivell: entitats de base, que normalment actuen localment (l'espai, l'agrupament, el grup de joves...).
- Entitats de 2n nivell: entitats d'entitats que actuen en els àmbits local, comarcal o nacional. Són agrupacions d'entitats de base que comparteixen finalitats o ideari (les federacions d'esplai, els consells locals de joventut...).

El dualisme

Actualment, una de les principals característiques de l'associacionisme juvenil és el dualisme entre:

- Les entitats juvenils de caràcter tradicional, amb bona implantació territorial i actuacions en l'àmbit nacional, com és el cas de les federacions d'entitats de base. Aquestes són entitats consolidades que acostumen a tenir una àmplia presència als consells de joventut, amb la qual cosa els seus punts de vista influeixen d'una manera determinant en les decisions que afecten l'organització i el desenvolupament de l'associacionisme juvenil.
- Les entitats petites de caràcter local no federades. Entre aquestes entitats hi ha una gran diversitat: algunes són entitats de nova creació que sovint no es consoliden per qüestió d'indefinició d'objectius, d'inexperiència o per finalització del projecte pel qual s'havien organitzat; altres són petits projectes d'autoocupació; altres són seccions d'altres entitats...

L'associacionisme formal i informal

Una altra de les característiques destacables és l'existència de dues tipologies d'associacions en relació, sobretot, amb la forma jurídica:

- L'associacionisme formal legalment constituït, reconegut per les institucions, amb una organització interna de democràcia representativa, que en molts casos coincideix amb les entitats de caràcter més tradicional.

- L'associacionisme informal, no legalitzat, sovint amb formes d'organització més horitzontal, que en alguns casos coincideix amb les entitats més petites de les quals parlàvem en l'apartat anterior.

Les noves modalitats associatives

En aquests últims anys també és destacable el sorgiment i l'augment de noves modalitats associatives com són les entitats prestadores de serveis amb esquemes de funcionament semblants als de les empreses de serveis d'autoocupació amb finalitats socials; de persones joves que davant la manca de facilitats per crear figures jurídiques a través de les quals desenvolupar les seves activitats es constitueixen com a associació.

Les noves formes de participació juvenil

Com a noves formes de participació de les persones joves podríem destacar, d'una banda, els anomenats nous moviments socials i, d'altra banda, la creixent participació individual.

- Els nous moviments socials: les formes d'implicació política de les persones joves han canviat, i és en el context d'aquest canvi que cal entendre el protagonisme de les persones joves en els nous moviments socials. Podríem definir els nous moviments socials com els actors polítics col·lectius de caire mobilitzador que persegueixen canvis socials a través d'accions polítiques que generalment són no convencionals. Es podria dir que un moviment social és un col·lectiu que vol persuadir la gent sobre la importància de determinats temes i que, generalment, desafia la manera com la majoria de gent interpreta certs aspectes de la realitat social¹⁷.
- La participació individual: alhora que canvien les formes d'implicació, però, també augmenten les dificultats per a l'organització col·lectiva dels i les joves, la qual cosa contribueix a l'augment de la participació individual.

¹⁷ Martí, S. (2002) citat a Sellarès, A. (2003, p.33).

2.2.- Les polítiques de joventut en l'àmbit de participació juvenil

La població jove participa en la construcció de les polítiques de joventut des de la mateixa acció a través de la creació d'actuacions destinades als i les joves des del teixit juvenil. Es a dir, totes les actuacions dissenyades i executades pels mateixos joves que tenen com a beneficiàries les persones joves són polítiques de joventut, tot i que sovint qui les duu a terme no les pensa com a tals.

L'ús de mecanismes de participació en la construcció de les polítiques de joventut sol tenir un doble objectiu. D'una banda, té una finalitat instrumental: l'objectiu dels processos de participació és generar resultats més adequats, fer polítiques més realistes i que comptin amb més consens. Al mateix temps, hi ha una finalitat substantiva: l'objectiu del procés és l'enfortiment de la mateixa participació jove.

A l'hora de plantejar processos participatius cal pensar quina o quines de les fases de la construcció de les polítiques de joventut es vol desenvolupar a través de mecanismes participatius. Existeixen quatre possibilitats:

Diagnosi: participar en la identificació i l'anàlisi dels problemes.

Decisió: incidir en la determinació de les actuacions a impulsar per donar solució als problemes identificats.

Implementació: formar part de la posada en pràctica de les actuacions.

Avaluació: participar en l'avaluació dels resultats del procés i en la revisió posterior de les fases de diagnosi, decisió i implementació per modificar allò que es consideri.

D'altra banda, també existeixen diferents models de gestió de les actuacions:

Autogestió: parlem d'autogestió quan les actuacions estan totalment gestionades per joves. Com activitats o serveis autogestionats podem trobar:

- Les accions que crea i duu a terme el teixit social juvenil al marge de l'Administració, amb el suport econòmic d'aquesta o sense.
- Serveis o activitats totalment finançats o pertanyents a l'Administració, la gestió dels quals està cedida totalment a un determinat grup de joves, sovint a través de convenis plurianuals.

Cogestió: parlem d'actuacions cogestionades quan són gestionades conjuntament entre l'Administració i les persones joves a través mecanismes de corresponsabilitat que permeten la participació d'uns i altres en totes les fases de presa de decisions. En aquest sentit, podem considerar activitats o serveis cogestionats dues tipologies bàsiques:

- Activitats o serveis gestionats principalment pels joves però que tenen el suport econòmic de l'Administració i amb un organisme compartit en el qual es dissenyen les línies, s'avalua, etcètera.
- Activitats o serveis gestionats principalment per l'Administració però que tenen un òrgan màxim de decisió plenament compartit en el qual es defineixen les línies, es controla el funcionament, s'avalua, etcètera.

Gestió municipal: activitats o serveis que gestiona directament l'Administració pública, ja sigui l'Ajuntament o el Consell Comarcal, sense la intervenció directa de les persones joves. De fet, hi ha serveis concrets de caire assistencial que és òptim que gestioni l'Administració, però n'hi ha d'altres per als quals podem trobar fórmules diferents establint models basats en la cogestió o en la cessió de la gestió.

La gestió municipal o comarcal garanteix la professionalitat del personal que treballa en l'actuació i, alhora, la continuïtat del projecte, sempre, és clar, que l'Administració ho consideri necessari. Les activitats i serveis gestionats directament i únicament per l'Administració, els destinataris, la població jove, no en són partícips sinó usuaris. A més, cal tenir en compte el fet que sovint és un tipus de gestió amb poca flexibilitat a molts nivells: des de manca de flexibilitat horària fins a poca capacitat d'innovació per manca de reciclatge. Finalment,

cal dir que sovint hi ha una manca de control i d'avaluació que perjudica directament la qualitat del projecte.

Gestió externalitzada: la gestió externalitzada és quan l'Administració cedeix la gestió de serveis o projectes, normalment, a empreses de serveis, fundacions o entitats prestadores de serveis. Aquesta cessió es justifica a partir de l'afirmació que l'Administració no pot o no sap prestar determinats serveis, però sovint l'externalització de serveis és simplement una manera d'abaratir el cost de les actuacions. Bàsicament hi ha dues possibilitats d'externalitzar:

- L'Administració cedeix la gestió íntegra de l'actuació a una empresa de serveis.
- L'Administració cedeix la gestió íntegra de l'actuació a una entitat o fundació prestadora de serveis.

3.- La transversalitat en les polítiques de joventut

Quim Brugué¹⁸ afirma que la participació no només fa emergir determinades definicions dels problemes, sinó que en fer-ho tenint en compte a la ciutadania, també genera expectatives. D'aquesta manera, l'administració es troba amb la doble necessitat d'articular respostes que estiguin a l'alçada de les demandes i al mateix temps, ha de tenir en compte que les seves complicacions administratives pròpies no generin frustració o malestar en la ciutadania.

Així doncs, la participació parteix de la mirada cap a fora (procés de participació amb els actors socials i econòmics) però es converteix en una mirada cap a dins (coherència entre departaments). No podem generar demandes sense desenvolupar les capacitats per donar respostes.

Els gens de la nostra administració són weberians¹⁹, segons Brugué. Una administració estava concebuda per satisfer dos objectius. En primer lloc,

¹⁸ Brugué, Q. (2009). ¿Inteligencia administrativa para abordar “problemas malditos”? El caso de las comisiones interdepartamentales.

¹⁹ Max Weber (1864-1920). Sociòleg i economista alemany.

maximitzar l'eficiència de l'actuació administrativa i en segon lloc, garantir l'equitat en el tracte a la ciutadania. Per aconseguir el primer objectiu, la burocràcia recorre a la racionalitat. L'argument que s'utilitza, segons Brugué, és per realitzar qualsevol tasca de la millor manera possible (és a dir, per maximitzar l'eficiència) hauríem de preguntar als experts i un cop ateses les seves recomanacions, convertir-les en procediments administratius. En el moment en què es converteixen els dictàmens de la raó en normes no només es maximitza l'eficiència sinó que aquesta s'imposa, es torna obligatòria.

Pel que fa al segon objectiu, les garanties d'equitat, s'aconsegueix també segons Brugué gràcies a la impersonalitat del model weberianà. Per garantir que totes les persones seran tractades de la mateixa manera, res millor que eliminar les referències personals i convertir a les persones en números. La racionalitat i la impersonalitat burocràtica són impecables per fer sempre la mateixa tasca, ara bé, en el moment en que es requereix flexibilitat aquesta es troba amb dificultats importants.

3.1.- Definició del concepte de transversalitat

La transversalitat pot referir-se a situacions i projectes molt diferents i variats. Per començar entendrem que la transversalitat no es redueix a un instrument sinó que invoca una transformació de fons en la cultura i la mentalitat d'una organització. Una transformació que ens porta a una organització que funciona a través d'instruments verticals fins a una altra que opera a través de conversacions laterals.

Per conceptualitzar aquesta realitat administrativa, segons Brugué, la literatura ha utilitzat el concepte de xarxa. Les xarxes organitzatives incorporarien el contacte, el diàleg i la interacció com a característiques que defineixen les seves dinàmiques de funcionament. Una xarxa organitzativa representa una estructura capaç d'abordar la complexitat perquè funciona a través de

conversacions laterals i de la interacció entre les parts. Els autors Kooimant i Goldsmith & Egger²⁰ proposen la definició d'aquestes a través de quatre aspectes fonamentals:

- La necessitat d'incorporar múltiples actors en els processos de definició i implementació de les polítiques.
- La interdependència entre els múltiples actors, de la que deriva la necessitat d'una interacció continuada entre ells.
- L'existència d'unes relacions basades en la confiança i regulades a través de regles pactades i acordades entre les diferents parts.
- La presència de nivells significatius d'autonomia i autoregulació.

La transversalitat és la dinàmica que hauria de permetre funcionar a una organització en xarxa. Per operativitzar el seu funcionament, Brugué exposa quatre factors:

- Els objectius (el perquè): A una xarxa els objectius han de ser compartits d'una manera efectiva i per tant, requereixen de la construcció conjunta a través del diàleg i la negociació entre les parts.
- Els actors (el qui). Els membres d'una xarxa haurien de satisfer els criteris de necessitat, complementaritat i interdependència. També caldria observar el paper més o menys central que desenvolupa cada un d'aquests agents, generant així estructures més o menys equilibrades.
- Els factors tangibles (processos i recursos). Un projecte transversal requereix sempre de certa institucionalitat: comissions, suports administratius, recursos econòmics i humans. En cada cas caldrà fer una valoració de com es generen aquests factors i s'utilitzen per aconseguir un determinat equilibri entre estabilitat i flexibilitat.
- Els factors intangibles (relacions, confiança i lideratge). Una xarxa es un espai relacional i, en conseqüència, el seu millor o pitjor funcionament dependrà de la

²⁰ Kooiman, 2003; Goldsmith & Egger, 2004 citat a Brugué, Q. ¿Inteligencia administrativa para abordar "problemas malditos"? El caso de las comisiones interdepartamentales.

gestió d'aquestes relacions. Aquesta gestió requereix recursos i estratègies però són imprescindibles la confiança i el lideratge.

Per tal que una administració pública estableixi relacions de transversalitat, una administració intel·ligent, segons Brugué²¹, són importants o imprescindibles les quatre condicions que s'exposen a continuació:

- El bon govern i transparència: emprendre accions i reformes administratives destinades a garantir l'accés a la informació, oferir la màxima transparència, fer explícits els compromisos ètics de comportament, assumir les responsabilitats derivades de la gestió pública, avaluar les actuacions.
- Canviar el vocabulari: vocabulari limitat a paraules instrumentals; procediments, comissions, organigrames, normes i protocols. És important ampliar aquest vocabulari i ser capaços de parlar sobre qüestions amb contingut: cohesió social, models urbanístics, desenvolupament econòmic o canvi climàtic. Potser dotant de contingut les nostres conversacions tindrem ganes de participar-hi o més important, entendrem la importància de dedicar-hi temps i esforç.
- Gestionar les relacions: Quan l'autoritat és el ciment organitzatiu és complicat que hi pugui aparèixer la possibilitat de diàleg.
- Lideratge fort i renovat: una administració deliberativa no necessita ser dirigida, sinó que reclama ser articulada i intermediada. Es tracta doncs de fomentar un lideratge més bidireccional que unilateral, un lideratge on el diàleg i la negociació substitueixin les instruccions i el control.

3.2.- La transversalitat en les Polítiques Locals de Joventut

Les polítiques públiques no poden basar-se en la descomposició sectorial dels problemes, sinó que han d'assumir-los integralment. Al mateix temps, els sistemes complexos generen incerteses, de manera que les polítiques públiques no són veritats que resolen objectivament els problemes. Les polítiques públiques han de ser integrals i flexibles, han d'assumir la incertesa i

²¹ Brugué, Q. (2009). Una administració que parla és una administració que pensa

han de reaccionar permanentment davant de situacions amb dinamisme constant.

És un fet que la majoria d'Ajuntaments organitzen el seu treball a partir d'una lògica vertical. Amb departaments perfectament delimitats, amb recursos assignats de manera exclusiva i amb escassa permeabilitat a l'hora d'acceptar modificacions o criteris d'altres departaments. Segons Montés²², no es pot desenvolupar una política de joventut de manera correcta sense un bon treball transversal. Les Àrees de Joventut han de buscar cooperació amb altres departaments i dissenyar l'atenció als joves des d'una òptica interdisciplinària i per tant, intersectorial.

Si la política de joventut s'ha de planificar des d'una perspectiva clarament transversal i no hi ha una estructura organitzativa al conjunt de l'Ajuntament que doni cobertura a aquesta manera de treballar, o l'estructura existent és feble i poc operativa, es compromet de manera radicat l'ampliació dels projectes de joventut. És cert que hi ha camps d'actuació que només ocupa i exerceix el departament de joventut d'un Ajuntament. Aquests camps per als quals no necessitem la intervenció d'altres departament sectorials perquè potser no hi podran aportar elements enriquidors o millorar l'assoliment dels objectius que nosaltres ens plantejem.

Ara bé, és important disposar d'una mínima estructura transversal. Si un Ajuntament no disposa d'un sistema transversal les Àrees de Joventut es trobaran amb greus dificultats a l'hora d'implementar una part importants dels àmbits d'intervenció. En aquesta casos, intentar liderar des del departament de joventut una transformació global dels sistemes de gestió de l'Ajuntament per promoure el treball transversal, en els millors dels casos, només aconseguirà un espai reservat a l'intercanvi i el debat interdepartamental. Per tant, des de Joventut, cal pensar en sistemes de cooperació senzills i pensats només per a l'aplicació puntual de cadascun dels programes que més ho requereixin.

²² Montes, P. (2008) Les polítiques locals de joventut.

Comissions de treball en les quals participaran els departaments implicats, que es crearan en el moment d'iniciar el projecte i es dissoldran immediatament després de finalitzar-lo. La lògica diu, segons l'autor que, si proliferen els dispositius puntuals i senzills també proliferen els programes transversals.

4.- La figura de l'Educador Social en les polítiques de Joventut

En aquest apartat intentarem relacionar la figura professional de l'Educador Social amb l'àmbit d'actuació de les polítiques de joventut. Principalment, a través de dos estudis, que independentment estudien la inserció laboral dels Educadors Socials i la figura dels tècnics de joventut en l'àmbit local.

Segon l'Aneca, l'Educador Social és un “agent de canvi social, dinamitzador de grups socials a través d'estratègies educatives que ajuden als subjectes a comprendre el seu entorn social, polític, econòmic i cultural i a integrar-se adequadament”.²³ L'Educador Social pot ser professional en diferents àmbits, en el cas de les polítiques de Joventut, la funció bàsica no és educativa però es reconeix la importància tant de la intervenció en clau educativa, ja que malgrat el llenguatge imperant és un altre, el treball educatiu es mou en el marge de les actuacions que es duen a terme.

L'educador social, segons Pérez²⁴, té tres objectius principals: aconseguir la maduresa social, promoure les relacions humanes i preparar a l'individu per viure en comunitat. S'entén per aconseguir la maduresa social que la persona sigui capaç d'establir relacions emocionals sanes amb altres persones, dins l'esfera íntima i no íntima. Pérez ho exposa com a través de la consciència de la finalitat pròpia i de la finalitat col·lectiva, la persona pot subordinant la conducta per adaptar-se al seu entorn. Promoure les relacions socials es tracta d'afavorir el desenvolupament de la personalitat de manera que la persona sigui capaç de relacionar-se amb els altres, és a dir, que la persona a través del

²³ www.aneca.es

²⁴ Pérez, G. (2003) Pedagogía social – Educación Social.

desenvolupament positiu de la seva personalitat trobi el seu lloc en la societat. Finalment, viure en comunitat s'entén com la capacitat de comunicar-se i alhora, la capacitat d'actuar amb responsabilitat.

La relació afectiva que l'Educador social crea amb la persona usuària és una eina professional molt importat, destaca Sedó²⁵. Per tal que aquesta intervenció tingui incidència destaca la importància de conèixer tot el referent a la intervenció educativa però també, tot el que té a veure amb l'entorn, el medi on es desenvolupa l'acció. És important estar ubicats a la comunitat i tenir un coneixement profund del territori. Ho hem exposat anteriorment però les figures professionals que lideren les polítiques de joventut en l'àmbit local són diverses. La figura del regidor de joventut ha anat augmentant en els darrers anys, fins ser gairebé present a tots els municipis. Hi ha casos però en els que és el mateix regidor/a que lidera les polítiques de joventut del municipi. Amb els anys ha augmentat la quantitat de municipis que disposen d'una figura de tècnic de joventut, ja sigui local o compartit que és el referent professional de l'àrea. En alguns casos, no sempre en municipis grans, també apareix la figura del dinamitzador/a juvenil o informador/a juvenil.

A l'estudi coordinat per Fullana i Pallisera, les dues autores fan un repàs de les competències que Aneca especifica per els estudis universitaris d'Educació Social. Les autores destaquen que a través d'aquest estudi, fet a través de l'anàlisi de les opinions de diferents professionals, les competències més valorades són les que anomenen com a competències instrumentals entre les quals trobem: resolució de problemes i presa de decisions, capacitat d'anàlisi i síntesi, organització i planificació. Entre aquestes la més valorada és la resolució de problemes i la presa de decisions. Les competències interpersonals també són molt ben valorades pels professional del camp de l'educació social, entre elles: la capacitat de crítica i autocrítica, el reconeixement i respecte a la diversitat i la multiculturalitat, les habilitats

²⁵ Sedó, C. (2001) Treballant com a Educador o Educadora Social

interpersonals. També i entre les més valorades, hi ha el compromís ètic professional.

Unes altres competències que destaca Aneca i que a través d'aquest estudi, les autores han situat entre les que han rebut una puntuació mitjana hi ha les competències transversals i les competències professionals vinculades al disseny de la intervenció educativa i al treball en equip. En canvi, el lideratge, que trobem com a competència sistèmica, és una de les competències amb la puntuació més baixa.

La majoria d'Educadors/es Socials, segons les autores, desenvolupen un treball d'atenció directa a diferents col·lectius. Entre les funcions més reconegudes hi ha l'elaboració i el seguiment de programes i projectes i l'avaluació d'aquests. La coordinació d'equips també és una funció a tenir en compte.

En l'àmbit professional relacionat amb les polítiques de joventut, si recuperem l'estudi coordinat per Solé²⁶ que té com a objectiu conèixer la situació formativa i professional del col·lectiu de tècnics que es fan càrrec del desplegament de la política de joventut de l'administració. Pel que fa al nombre de tècnics, en el període redactat l'estudi ens trobàvem amb un tècnic de joventut per 10445 habitats. En la convocatòria de places de tècnics de joventut no es requeria formació específica, en la majoria de casos. Ara bé, en els casos en els que es requereix formació proporcionalment, un 42% són estudis relacionals amb l'àmbit de l'educació, un 27% amb l'àmbit de la pedagogia i un 23% de psicologia. Un 60% dels diplomats, segons l'estudi, que treballaven com a tècnics de joventut eren Educadors Socials o havien estudiat la Diplomatura de Magisteri.

²⁶ Solé, P., Bayot, A. Planas, A. Vila, J. (2002) Els tècnics en la política de joventut de l'Administració Pública Catalana.

La majoria de tècnics participants de l'estudi valoraven la planificació correcta en la política de joventut. També la comunicació entre tècnics i les accions de difusió de recursos i informació rellevant pel col·lectiu de joves, en tant que difusors de l'actualitat en l'àmbit de política de joventut. El treball en xarxa i l'intercanvi d'experiències, així com la formació permanent també són elements que els aleshores tècnics de joventut van valorar com a elements importants. Malgrat això, els tècnics van valorar la urgència d'establir estratègies per tal d'augmentar el nivell de planificació de les accions. Es constata amb això que aleshores i segurament encara ara, existeixen moments en els que encara s'improvisa a l'hora de dur a terme polítiques de joventut locals.

BLOC III: Proposta d'Intervenció.

Amb la realització del darrer PLJ, l'Àrea de Joventut de Caldes de Malavella ha engegat un seguit d'accions per tal de potenciar la participació juvenil. En aquest apartat descriurem la proposta d'intervenció de l'Àrea de Joventut en matèria de participació, per tal de posteriorment elaborar unes conclusions sobre les expectatives d'incidència.

Actualment, no disposem de les dades necessàries per tal de fer una avaluació de la proposta, ja que encara no fa un any de l'inici de la seva implementació. Ara bé, l'objectiu d'aquest apartat és el de presentar una experiència local que té com a finalitat generar estratègies per promoure la participació juvenil al municipi.

Per tal d'introduir la proposta, en el primer apartat es fa una breu contextualització del municipi de Caldes de Malavella i seguidament, s'exposa el recorregut de les polítiques de joventut a nivell local. Per presentar el recorregut de les polítiques de joventut, iniciem l'apartat amb una breu exposició dels antecedents, a través d'accions dirigides a joves abans d'existir pròpiament polítiques públiques destinades al col·lectiu de persones joves. A continuació, presentem els inicis de les polítiques locals de joventut, les motivacions que van portar a la constitució de la Regidoria de Joventut. Finalment, en aquest apartat es presenten els diferents elements que ens permeten dir que les polítiques locals de joventut al municipi de Caldes estan consolidades.

1.- El municipi de Caldes de Malavella, contextualització

El terme municipal de Caldes de Malavella està repartit entre la Plana de la Selva i la Serralada Litoral. La Plana de la Selva és a l'extrem nord de la Depressió Pre-Litoral Catalana, que és un conjunt de terres baixes situades entre la Serralada Litoral i la Pre-Litoral.

Quant als límits administratius, el municipi està situat al sector oriental de la comarca de la Selva. Caldes de Malavella limita, al nord, amb Riudellots de la Selva, Sant Andreu Salou i Cassà de la Selva; a l'est amb Llagostera; al sud amb Vidreres i Sils, mentre que a l'oest ho fa amb Vilobí d'Onyar. La bona comunicació i la proximitat del municipi a les zones de Girona i Barcelona ha afavorit el procés de creixement del municipi.

Actualment, el municipi de Caldes de Malavella compta amb una població de 7090 persones. Les dades de l'evolució de la població dels darrers anys mostren que el municipi ha tingut una evolució demogràfica creixent. En dades numèriques mentre el 1998 el municipi comptava amb una població total de 3752 persones, al 2012 ha gairebé doblat la població augmentant en 3338 persones. Així doncs les dades indiquen que el creixement anual ha estat positiu passant gairebé a duplicar la seva població en els darrers anys.

Pel que fa a la població jove del municipi, si agrupem aquesta per grups d'edat, el grup de joves entre 15 i 29 anys representa un 14,48% de la població. En aquest grup el més nombrós és el de 25 a 29 anys. Si a aquestes dades hi incloem el col·lectiu de persones de 30 a 35 anys la població jove del municipi representa un 22,23% de la població total del municipi.

La situació de dispersió del municipi, a nivell de nuclis urbans, és una realitat local però que es pot extrapolar a nivell comarcal, ja que ens trobem altres municipis molt propers a Caldes que han patit un creixement urbanístic similar com Sils o Maçanet de la Selva. El creixement del municipi ha tingut un fort

component de descentralització que ha generat una dispersió de la població. D'aquesta observació se'n deriva una realitat de desfavoriment vers el col·lectiu juvenil. La distància entre el nucli urbà i les urbanitzacions és massa gran com per fer el desplaçament a peu. La població s'ha de desplaçar al nucli per fer ús dels serveis locals. Els joves que disposen d'un mitjà de transport propi, com la motocicleta o el cotxe, tenen un major grau d'autònoma que els joves que depenen d'alguna altra persona. Aquest aspecte condiona no només a aquells joves més joves, sinó a tots aquells que per diferents motius no disposen d'aquest vehicle propi. L'ús de la bicicleta és comú entre els joves del municipi. Ara bé, els camins a les urbanitzacions no disposen d'un carril per bicicletes ben condicionat i il·luminat, fet que fa que molts joves es moguin en condicions de risc pels camins d'accés al nucli.

La població amb nacionalitat estrangera representa un 2'5% de la població total. Entre ells, la quantitat de joves entre 15 a 29 anys és d'un 27'3%. Aquest fet, representa una diferència important si tenim en compte les dades a nivell comarcal, ja que la població amb nacionalitat estrangera a la comarca de la Selva representa un 21'4% de la població total. Pel que fa a les migracions internes al 2010 va representar un 5'3% de la població, el 53% del qual es va moure dins la mateixa província. Amb dades del mateix any, un 1'08% de la població del municipi va marxar fora de l'Estat Espanyol.

Al municipi hi ha dues escoles públiques i un SES (Secció d'Educació Secundària). Per tant, l'educació reglada que els joves poden cursar al municipi arriba fins a quart d'ESO. Els joves que acaben els estudis obligatoris i obtenen el Graduat Escolar en Educació Secundària, si volen continuar els seus estudis tenen la opció d'anar a l'I.N.S. de Cassà de la Selva a estudiar una de les sis modalitats de Batxillerat que ofereix el centre. A l'I.N.S. de Cassà coincideixen joves de Cassà de la Selva, Caldes de Malavella, Riudellots de la Selva, Campllong, Llambilles i Sant Andreu Salou. Si volen cursar algun Cicle Formatiu s'han de desplaçar fins a Girona o Santa Coloma de Farners.

El municipi té una molt baixa oferta d'opcions formatives no reglades. A banda de no existir cap escola d'adults, tampoc trobem al municipi cap espai centralitzador de la oferta de formació existent al municipi. Es duen a terme activitats formatives però aquestes no formen part d'un mateix programa de formació. És a dir, es duen a terme classes de català amb el suport del consistori de normalització lingüística. L'Ajuntament a través de l'Àrea de Promoció Econòmica i el Servei d'Orientació Laboral de Caldes (SOLC) desenvolupa un programa anomenat Elabora't, amb cursos dirigits especialment a la població aturada. La seva periodicitat és semestral i els cursos van canviant en relació amb la demanda detectada al SOLC. Aquest servei ofereix informació sobre la situació del mercat laboral, de les possibilitats i dificultats que aquest manifesta així com ofereix un assessorament sobre els requisits que necessites en el procés per entrar a formar part del mercat laboral. L'horari d'atenció és cada dimecres de 9'30h a 13'30h. El servei és portat per la Tècnica de Joventut i l'administrativa de Promoció Econòmica.

Segons dades de l'Observatori del Treball, el febrer del 2013 el recompte total de persones aturades era de 593 persones, entre les quals 304 homes i 289 dones. Del total de persones aturades, un 14,3% joves entre 16 i 26 anys. Si a aquestes dades hi sumem els joves fins a 35 anys, la població jove en situació d'atur representava el 25,63% de les persones aturades del municipi.

El municipi disposa d'un CAP (Centre d'Atenció Primària) que forma part de l'Àrea Bàsica de Salut de Cassà que també acull als municipis de Cassà de la Selva, Llagostera, Quart, Riudellots, Campllong i Sant Andreu Salou. L'horari d'atenció del CAP és de 8h a 21h de dilluns a divendres. En casos d'urgència, els ciutadans s'han de desplaçar a CAP de Cassà de la Selva. D'altra banda, el municipi no disposa d'un servei d'ambulàncies propi, sinó que de la mateixa manera que el servei d'urgències, han de sol·licitar l'ambulància central del municipi de Cassà.

En els darrers anys, el municipi ha fet una forta aposta per millorar la presència dels recursos locals a Internet, així com també, per habilitar diferents punts d'accés a Internet gratuïts. L'Ajuntament disposa d'una pàgina web que es troba en procés de millora, es preveu poder inaugurar el nou espai web el proper any 2014. El nou espai incorpora, a part d'una imatge i estructura més moderna i entenedora, una major informació sobre els recursos i les funcions de cada una de les àrees i serveis locals. Paral·lelament a aquest espai web, altres àrees de l'Ajuntament disposen d'un espai web propi, com és el cas de l'Àrea de Joventut.

Pel que fa als mitjans escrits, el municipi disposa de l'Aquae, una revista municipal amb una tirada trimestral. A la qual podem trobar informació d'interès local i un apartat propi de cada regidoria de l'Ajuntament. Les entitats del municipi tenen espai propi. El BIM (Butlletí d'Informació Municipal) que arriba a les cada una de les cases cada mes, aglutina la informació (actes, xerrades, serveis) municipals. Caldes també disposa d'una ràdio local, CaldesFM, la qual emet en directe, cada dijous. I fa programes en diferit, periòdicament. CaldesFM està oberta a la participació dels ciutadans, per això, sempre dóna suport a aquells que estiguin interessats en tirar endavant algun programa o a fer sortir alguna temàtica concreta a la ràdio.

El municipi de Caldes compta amb una cultura associativa feble, en el sentit de pluralitat. La majoria de les associacions són esportives o bé, de veïns de les urbanitzacions. No existeix cap treball coordinat entre les Associacions de Veïns d'una urbanització amb una altra, així com tampoc, entre les associacions culturals. L'estructura urbanística del municipi, tan dispers pel que fa a nuclis i població, dificulta molt el creixement d'un sentiment d'identitat local i de treball col·lectiu. Aquest fet s'agreuja molt més amb el col·lectiu juvenil, del qual trobem una escassa presència a les entitats en conjunt. L'any 2009 amb la contractació d'un tècnic de participació ciutadana es va crear el Consell de Poble, un espai de debat de la ciutadania de Caldes, sobre els

aspectes d'interès general en el municipi. El projecte va culminar amb l'aprovació, per part de l'ajuntament, d'un reglament que en regulava el funcionament. Durant el 2010, es va dur a terme la primera experiència de funcionament del Consell de Poble. L'Ajuntament va incloure al pressupost municipal pel 2011 accions per valor de 50.000€, proposades pel Consell de poble. Altres accions incloses, feien referència a la millora de camins de connexió entre el nucli i algunes urbanitzacions; una major dinamització juvenil; iniciar l'estudi per un Centre d'Interpretació a Caldes; o identificar els edificis d'interès del poble. Actualment, degut a la manca de continuïtat del tècnic de participació ciutadana, referent del Consell de Poble i interlocutor entre l'ens i l'Ajuntament, les accions del Consell de Poble han quedat en *stand by*. Tampoc continua activa la web Consensus, des de la qual els ciutadans i ciutadanes podien expressar els seus dubtes o queixes directament als regidors de l'àrea implicada.

La participació dels joves en aquests espais era molt minoritària. Tant sols joves membres d'algunes de les entitats juvenils del municipi van ser presents al consell de poble. Al municipi hi ha quatre entitats juvenils, entre elles tres constituïdes com a tal. Aquestes entitats són el Centre d'Esplai Sant Esteve, una entitat dedicada a la realització d'activitats de lleure per infants i joves; la JERC, una entitat amb activitat política lligada a Esquerra Republicana de Catalunya i al nucli local d'aquest grup polític; L'Assemblea de Joves, una entitat impulsada per un grup de joves que participava com a voluntari de les activitats de joventut i que va néixer amb l'objectiu d'esdevenir un espai aglutinador de joves per tal d'incidir en les accions dirigides al col·lectiu juvenil del poble, i per acabar, els Joves Intrèpids. Aquesta entitat no està constituïda com a tal, i funciona com a comissió de festes. Els responsables de l'entitat són tots joves entre 18 i 30 anys. La majoria de membres d'aquestes entitats són joves entre aquestes edats. Els joves entre 15 i 18 anys són potser el grup que més presència té en les entitats juvenils del poble, a excepció del Centre d'Esplai on hi participen activament com a membres responsables de l'entitat joves entre 16 i 18 anys.

2.- Polítiques Locals de Joventut

2.1.- Recorregut de les polítiques locals de joventut

Abans d'existir les polítiques de joventut

L'Any 1983 neix el Centre d'Esplai Sant Esteve, una entitat impulsada des de l'associació juvenil de la Parròquia amb l'objectiu de generar activitats d'educació en el lleure a infants i joves. El Centre d'Esplai és de les primeres iniciatives del municipi que duen a terme accions dirigides a joves. A diferència de moltes entitat d'esplai, aquesta va iniciar la seva activitat duent a terme projectes de caràcter puntual que ara s'han convertit en referents al municipi. Ara bé, ni en els seus inicis, ni en l'actualitat, ja que aquesta entitat continua present com una de les entitats juvenils més actives del poble, organitza accions de caràcter setmanal destinades a joves.

El paper de l'església doncs, va ser especialment destacable pel que fa a l'inici de les accions dirigides a joves a Caldes. Perquè va esdevenir l'espai en què inicialment es va promoure la iniciativa de l'esplai i alhora, perquè va facilitar l'acomodament d'aquesta iniciativa com a entitat juvenil al municipi amb caràcter propi, a través de facilitar recursos físics i logístics.

Les entitats esportives també van tenir un paper important en la creació de grups de joves. Si bé en els seus inicis van néixer com a entitats dedicades a l'esport, amb la seva consolidació, en l'actualitat representen un espai de dinamització de l'activitat juvenil. Ambdós espais estaven dirigits al sector més jove del que ara podem entendre com col·lectiu juvenil.

Aposta del municipi per les polítiques de joventut:

L'any 1991, l'Ajuntament demana a la Fundació Jaume Bofill un anàlisi de la realitat juvenil dels joves entre 12 i 25 anys. L'any 2006 es constitueix la

Regidoria de Joventut amb l'objectiu de generar accions dirigides al col·lectiu jove. Des de l'inici de l'execució de polítiques locals de joventut, el municipi aposta per la contractació d'un tècnic de joventut responsable de l'Àrea. Aquesta figura professional depèn de l'ens local i assumeix la responsabilitat de l'Àrea de Joventut de manera exclusiva, sense compaginar aquesta tasca amb la d'altres Àrees. Aquest mateix any es redacta el primer Pla Local de Joventut que tindrà vigència pels anys 2006 i 2007. En aquest projecte, es presenta la proposta d'obertura d'un espai jove amb l'objectiu de disposar d'un local de referència pel col·lectiu juvenil. Aquesta proposta estava emmarcada dins l'eix de promoció de la participació juvenil i en el projecte, es desenvolupa la proposta de creació d'un consell de joves format per joves individuals, entitats juvenils i representants de l'administració. L'objectiu de la creació del consell de joves era la de determinar les accions a dur a terme a l'Espai Jove de manera participativa.

L'any 2008 s'inaugura l'Espai Jove "Ca la Romana" situat al centre del poble. L'Espai Jove disposa de dues sales, situades als dos nivells de l'edifici i separades per unes escales. Amb l'obertura d'aquest espai, l'Àrea de Joventut incorpora la figura professional d'una dinamitzadora juvenil amb la funció de desenvolupar les tasques de dinamització del col·lectiu juvenil. Aquest mateix any es redacta el Pla Local de Joventut 2008-2012, el primer pla que es desenvolupa amb la intenció de planificar l'estratègia de les Polítiques de Joventut locals a més llarg termini. Aquest Pla Local té una estructura que diferencia la dinamització juvenil i la participació, per aquest motiu, es desenvolupa cada un d'aquests eixos de treball de manera autònoma. En l'apartat de dinamització juvenil trobarem per una banda, el projecte de dinamització de l'espai jove i per l'altre, els projectes propis de l'eix de treball, habitatge, cultura, salut i cohesió social. D'altra banda, el projecte de participació juvenil el trobem desenvolupat com a projecte propi de constitució d'un ens juvenil molt similar a la proposta de consell de joves desenvolupada al PLJ anterior però amb unes funcions poc definides.

Durant aquest període l'Àrea de Joventut va comptar amb el pas de cinc tècniques de joventut, com a professionals de referència de l'Àrea. Aquest fet que s'explica, entre altres qüestions, per una manca de solidesa en el lideratge polític de l'Àrea, va tenir repercussions negatives en la consolidació de l'Àrea. Durant aquest període es va replantejar el projecte estratègic de les polítiques de joventut en repetides ocasions. El cas més clar és la modificació del Pla Local 2008-2012, que va ser l'element resultant dels darrers projectes del període de validesa del pla.

Consolidació de les polítiques de Joventut:

Un element clau per a la consolidació de les polítiques de joventut al municipi ha estat el manteniment de dues professionals de referència dins de l'Àrea. Disposar d'un equipament destinat al col·lectiu juvenil també ha estat un element facilitador per a la consolidació. Perquè si bé no és necessari disposar d'un espai propi per a joves per tal de dur a terme polítiques de joventut, al municipi de Caldes l'existència d'aquest ha tingut especial importància. El municipi no disposa de cap Centre Cívic i la Biblioteca esdevé un punt de trobada de la ciutadania, al municipi. Com hem dit anteriorment, Caldes està especialment condicionat per un creixement urbanístic, basat en les urbanitzacions i la descentralització de nuclis i població. Malgrat les urbanitzacions no disposen de serveis bàsics i per tant, els veïns han de desplaçar-se fins al centre del poble per tal d'accedir als diferents serveis, la distància física entre les urbanitzacions i el nucli, així com la manca de transport interurbà que comuniqui el centre i les urbanitzacions, fa que els veïns no tinguin una vida molt arrelada al municipi. Aquest fet, òbviament és generalista i no tot els residents a les urbanitzacions estan poc arrelats al municipi. Ara bé, és un aspecte que determina molt el caràcter del poble.

Dit això, i en referència al paper de l'Espai Jove, perquè el fet de disposar d'un espai físic, amb una oferta d'activitats, amb serveis com connexió a Internet o simplement, com un espai de socialització per a joves entre 14 i 18 anys, ha fet

que molts joves augmentin la vida al nucli. Així doncs, els joves passen més temps al nucli, coneixen els serveis i l'activitat que ofereix l'Àrea de Joventut i en molts casos, aquest fet augmenta la seva implicació tant en el dia a dia de les accions de joventut com en la vida associativa i cultural del poble.

Un altre element a tenir en compte en el procés de consolidació de les polítiques de joventut a Caldes, és la referencialitat dels projectes propis de l'Àrea. Pel que fa a aquesta qüestió hi ha dos àmbits o aspectes diferenciats. D'una banda, el fet que projectes concrets siguin un referent pels joves. Els joves els coneixen, s'hi interessen i hi participen de manera activa. Aquest cas es veu reflectit sobretot en projectes com la Brigada Jove (l'objectiu del qual es la inserció laboral de joves), el Casal Jove (l'objectiu del qual és oferir una proposta d'oci i lleure pensada per a joves), el JAN (un parc infantil de nadal en el qual es contracta un equip de pre-monitors i monitors, prèviament formats, per treballar durant el nadal. En el qual, s'ofereix la primera inserció laboral a molts joves entre 16 i 18 anys), entre altres. I l'altre aspecte, és la consolidació del projecte propi de l'Espai Jove. En aquest cas, no com a espai físic sinó com a servei públic, en el qual els joves es poden dirigir i acollir-se als diferents serveis que s'ofereixen, informació juvenil o borsa de treball.

Un darrer element que dóna força a l'hora de dir que les polítiques de joventut s'han consolidat al municipi és l'existència d'un treball de coordinació entre departaments, agents i institucions continu. Si bé és cert que això potser és obvi, l'arrelament d'aquesta activitat i inèrcia del treball no ha sorgir de manera automàtica. És a dir, en molts casos, es tendeix a generar projectes, planificar accions des de la l'Àrea, sense tenir en compte el treball amb altres agents. Actualment, no es treballa en base a una estructura de coordinació i treball interdepartamental ideal però, s'ha abandonat la inèrcia que portava a generar gran part dels projectes de manera autònoma. Exemples d'aquest fet són la realització de projectes de lleure a través d'espais de coordinació amb les entitats, l'augment de la presència a l'institut, generació espais de treball conjunt amb diferents agents. Per tant, el que ens fa dir que això és rellevant

per a la consolidació de les polítiques de joventut no és que existeixin aquest espais sinó que són clau, necessaris i determinen el dia a dia de les polítiques de joventut al poble.

La consolidació de les polítiques de joventut al municipi no és un element que hagi succeït de manera aïllada. És més, el desenvolupament de polítiques de joventut a nivell local, arreu del territori, compta actualment amb una estructura més ferma de les polítiques locals i alhora, dels serveis de joventut a nivell supramunicipal.

2.2.- Pla Local de Joventut 2012-2015

El Pla Local de Joventut de Caldes de Malavella és el document estratègic de la Regidoria de Joventut que emmarca les polítiques de joventut en el període 2012-2015 i té com a objectiu treballar de forma integral les necessitats del col·lectiu juvenil.

El PLJ va ser redactat per la Tècnica de Joventut que, amb l'objectiu de fer d'aquest un document vàlid per tots els agents implicats en la implementació de polítiques de joventut adequades a les necessitats d'aquest col·lectiu, va convocar espais de treball col·lectiu i diàleg amb tots aquests agents. El procés participatiu per a l'elaboració d'aquest PLJ va comptar amb les següents parts:

- Trobades i reunions amb agents locals: Es van fer un total de 8 reunions amb diferents agents locals, entre ells: la infermera del Programa de Salut i Escola, el Tècnic d'Esports, l'Educador Social d'Atenció Primària, la Directora i psicopedagogues de l'Institut.
- Taula de Joves per a l'Elaboració del Pla Local: Es van convocar tres taules de joves obertes a joves entre 14 a 35 anys. La primera taula tenia com a objectiu dur a terme un DAFO per avaluar les necessitats del col·lectiu juvenil i les accions que es duïen a terme al municipi. La segona trobada tenia com a objectiu desenvolupar propostes a través de

les necessitats detectades. Finalment, la darrera taula tenia com a objectiu retornar la feina feta a través de la presentació del Pla Local. Les taules van tenir una participació molt mínima, en total, un grup de 7 joves van participar de les taules de joves.

- Qüestionaris temàtics. Es van passar dos qüestionaris. El primer d'ells genèric, a través del qual es pretenia que els joves responguessin qüestions relacionades amb tots els àmbits que es desenvolupen al Pla Local. I el segon, temàtic, sobre qüestions de Salut amb l'objectiu de recollir dades en relació a aquest àmbit. Ambdós qüestionaris es varen passar als alumnes de l'Institut i es van fer arribar als joves a la pàgina web per tal que els responguessin. En total, comptant els alumnes de l'Institut, es van recollir 106 qüestionaris genèrics i 80 qüestionaris de salut.

El document segueix l'estructura recomanada per la Direcció General de Joventut, en la que trobem primerament, una radiografia de les polítiques locals, principalment, aquelles que més relació tenen amb el col·lectiu jove, que hem introduït molt per sobre a l'apartat de contextualització del municipi.

L'anàlisi de la realitat, que tal i com hem exposat anteriorment, és una eina per a conèixer la situació en la que es troben els i les joves del municipi, es va redactar en base als eixos que ens recomana seguir la Direcció General de Joventut i que es determinen en el darrer PNJ. Aquest són: cohesió social i equilibri territorial, educació i formació, treball, habitatge, salut, cultura i oci i participació. La redacció d'aquest anàlisi va ser una de les tasques més importants en el procés de redacció del PLJ ja que el municipi de Caldes no disposava d'un anàlisi complet de la realitat juvenil, des de l'any 2006, i es reclamava la seva presència amb urgència per tal de conèixer l'impacte de la situació socioeconòmica al col·lectiu de persones joves del municipi.

Les conclusions d'aquest apartat, van donar peu a la redacció de la Diagnosi, en la que trobem descrit, a través de quatre resum inspirats en el mètode

d'anàlisi DAFO, les mancances i amenaces, i també, les fortaleeses i oportunitats, imprescindibles a tenir en compte, a l'hora de planificar les actuacions que s'han de dur a terme en el període de quatre anys de vigència d'aquest document.

Un cop desenvolupat aquest anàlisi, trobem el criteris metodològics que es preveuen seguir per a la implementació del pla. En aquest apartat, s'hi troben el principis rectors que són els criteris que inspiren el disseny, la implementació i l'avaluació del PLJ i alhora, aporten els valors que han d'impregnar totes les actuacions derivades d'aquest. Tenint en compte això, seguidament, redactats a través d'eixos d'influència i treball, es descriuen els objectius del pla que són les fites a les quals es vol arribar a través de la implementació de les actuacions que es descriuen a l'apartat consecutiu.

Malgrat la dificultat actual de preveure i poder consolidar uns pressupostos a llarg termini, el pla compta amb una valoració econòmica del cost de la implementació d'aquest pel període de vigència. Finalment, amb la finalitat d'integrar la cultura de l'avaluació en el dia a dia del treball tècnic i polític d'intervenció en la realitat juvenil, trobem redactat els aspectes a tenir en compte, en l'avaluació del PLJ per tal de conèixer els indicadors i períodes d'avaluació del document.

3.- Anàlisi d'una experiència de promoció de la participació juvenil a nivell local.

Anteriorment a la redacció del darrer Pla Local de Joventut de Caldes de Malavella que tindrà vigència pel període 2012-2015, des de l'Àrea de Joventut es van engegar un seguit d'accions per promoure la participació. La primera experiència que trobem, la situem en el Pla Local de Joventut 2008-2011, en la que es presenta la proposta de creació d'un Consell de Joves, com a òrgan de interlocució entre els joves i l'administració. L'aplicació d'aquesta proposta no va obtenir resultats positius degut a la mala valoració per part dels joves d'aquest organisme. Arran d'això, el 2009 es va modificar la línia estratègica exposada al PLJ 2008-2011 i es va presentar una proposta de Plataforma Juvenil.

L'Any 2011, en el marc de la realització del Dispar-So (una activitat d'oci per joves), el grup de joves que va participar de l'activitat com a voluntaris va exposar a les professionals de joventut la manca d'adequació d'aquesta a les inquietuds dels joves. A través d'aquest espai d'interlocució, es van engegar trobades d'avaluació del Dispar-So per tal de planificar una nova proposta d'oci de cares a l'any següent. A les trobades hi van participar, a més d'aquest grup de joves, altres joves individuals que conjuntament van acabar constituint l'Assemblea de Joves. Aquesta assemblea va néixer amb la intenció d'esdevenir un òrgan d'interlocució entre els joves i l'Àrea de Joventut. L'experiència de l'Assemblea de Joves va permetre organitzar un seguit d'activitats conjuntes entre joves i l'Àrea de Joventut. L'Estructura de l'Assemblea era molt similar a la proposta de Plataforma Juvenil que es defenia en la revisió del PLJ 2008-2011. Ara bé, el sorgiment d'aquesta va ser espontani i va topar-se amb algunes dificultats a l'hora de consolidar-se. Després de les eleccions municipals del 2012, hi va haver un canvi de govern municipal. El regidor de joventut, en incorporar-se a la regidoria, no va donar la legitimitat necessària a l'Assemblea i aquest fet va provocar un daltabaix en el procés de consolidació.

Arran d'aquestes experiències, en el marc de l'elaboració del darrer PLJ 2012-2015 es van convocar unes taules de participació. L'objectiu d'aquestes era incloure la participació dels joves en el procés d'elaboració del pla. Un dels aspectes que es va tractar en aquestes taules va ser la participació juvenil. En aquest espai va tenir lloc la primera experiència prèviament planificada, en la qual els joves generaven un debat, entorn a les polítiques de joventut, sobre els espais de participació existents al municipi i la participació dels joves en aquests. A través de les conclusions d'aquestes taules, des de l'Àrea de Joventut es va redactar el PLJ i una proposta d'intervenció entorn a la participació juvenil.

En aquest apartat, doncs, presentem aquesta proposta d'intervenció i unes conclusions sobre les motivacions que van generar aquesta proposta específica i les expectatives d'incidència d'aquesta. La proposta que presentem consta de la definició de diferents accions cada una d'elles amb la intenció de potenciar un aspecte concret per tal de generar una proposta que impulsi la participació de manera transversal. El col·lectiu juvenil destinatari d'aquesta proposta d'intervenció és ampli, en el sentit que s'hi acullen joves que són alumnes de l'institut per tant, joves entre 12 a 16/17 anys i joves membres d'entitats, per posar un exemple, que tenen fins a 30 anys en alguns casos.

3.1.- Diagnosi

EIX PARTICIPACIÓ ²⁷				
		Factors Interns	Factors Externs	Observacions
Debitatats	Visió del jovent	Els joves utilitzen noves formes de participació a través de les noves tecnologies que s'han de tenir en compte a l'hora de generar recursos, aquests han de ser més interactius.	La conjuntura del municipi fa molt difícil l'esdevenir d'espais de participació plurals. La implicació dels joves amb les entitats culturals i juvenils del municipi és escassa.	Cal generar espais interactius, per tal de donar noves opcions de participació als joves. La festa major és encara avui, una activitat que genera interès a una pluralitat de joves, cal buscar formes per ampliar la participació en l'organització d'aquesta. Mirant d'organitzar menys activitats assistencials es pot treballar la vinculació dels joves en les mateixes activitats i donar eines per desenvolupar-se en espais de treball col·lectiu.
	Visió polític-tècnica	Els canals de participació ciutadana existents al municipi no són atractius No es potencien de la manera adequada, els recursos dels que es disposa, per tal que aquests puguin esdevenir una eina de participació pels joves.	La vinculació dels joves amb els canals de participació és molt dèbil. La mobilitat juvenil genera una desvinculació d'aquests cap al municipi i les accions que s'hi duen a terme.	
Oportunitats	Visió del jovent	Les entitats de joves existents al municipi poden esdevenir un espai que potenciï la participació.	Les iniciatives per potenciar la participació juvenil que es duen a terme des de joventut poden esdevenir un element motivador a mitjà/llarg termini	Les entitats juvenils són un puntal que cal reforçar a través d'espais de coordinació entre elles.
	Visió polític-tècnica	Hi ha interès per part dels joves de participar. Es valoren positivament els avanços en la vinculació dels joves amb els canals de participació oferts.	La participació juvenil s'ha de veure com element transversal en les accions que duu a terme l'Àrea de Joventut.	

La diagnosi, com hem exposat anteriorment, és el resultat de les dades observades a través de l'anàlisi dels serveis i projectes locals i l'anàlisi de la realitat juvenil. En el quadre trobem descrits els factors i externs, que responen a aquestes dues anàlisi. I alhora, la visió tècnica i política, exposada per tècnics i regidors i també, la visió del joventut recollida a través dels diferents canals de participació engegats per l'elaboració del pla.

Pel que fa a les debilitats, tant joves, com tècnics exposen que els canals de participació existents al municipi són escassos i poc atractius. El fet de generar espais interactius sorgeix arran de l'auge de les xarxes socials i l'obertura d'una

²⁷ Taula extreta del Pla Local de Joventut de Caldes de Malavella 2012-2015

pàgina web pròpia de l'Espai Jove. Els joves consideren que la web de l'Espai Jove era un espai molt informatiu, però no disposava d'espais en els que els joves poguessin participar. L'auge de xarxes socials com Facebook i Twitter ha significat un augment de la visualització de les accions de joventut i alhora, de manera espontània un espai de interacció amb els joves. Per tant, la valoració negativa sorgeix com a demanda per tal de fer d'aquesta eina un canal de participació juvenil.

Quan s'exposa que la conjuntura del municipi dificulta l'esdevenir d'espais de participació plurals, significa que els joves que tendeixen a participar ho fan de manera puntual i per accions o projectes concrets. Els espais de participació més amplis, com els que pot promoure l'Àrea de Joventut no són un element que en primera instància sigui atractiu pels joves. Les entitats del municipi no disposen d'espais de treball col·lectiu, com reunions conjuntes o fins i tot, un centre d'entitats en el qual es trobin. Alhora, la quantitat de joves que participen en aquestes entitats és escassa.

La mobilitat dels joves per estudis o feina es considera un element que influeix en la participació dels joves al municipi. Caldes de Malavella està molt a prop de Girona i Cassà de la Selva, ambdós municipis amb més oferta de serveis que Caldes. Alhora, la distància entre el nucli i les urbanitzacions i la manca de transport interurbà és un element que distancia molt els joves de la vida associativa del poble.

Pel que fa als aspectes positius, malgrat s'ha valorat que els joves participen poc es considera que existeix un interès per part dels joves en participar. Les xarxes socials són un exemple d'això. Així doncs, es valora tant la tasca que poden fer les associacions com l'Àrea de Joventut per fer que la participació i els espais de participació esdevinguin un espai més atractiu pels joves. En aquest sentit, la visió tècnica és que per tal que això sigui real, cal que les accions de promoció de la participació siguin transversals, es duguin a terme des de diferents aspectes i projectes de joventut.

3.2.- Objectius

Objectiu general ²⁸	
Establir la participació juvenil com un element transversal en les accions dirigides als joves	
Objectius específics	Objectius Operatius
Ampliar la interacció amb els joves a través dels recursos existents	Oferir espais interactius al recurs web
Impulsar espais de participació juvenil al municipi	Elaborar estratègies per incloure la participació en el procés d'elaboració de la programació d'activitats
	Potenciar la participació en el desenvolupament de les accions de l'Àrea de Joventut
	Potenciar la implicació dels joves als espais de participació que s'ofereixen al municipi
Reconèixer diferents canals potenciadors de la participació juvenil	Diversificar els canals de participació juvenil segons les necessitats i demandes
	Potenciar l'esdevenir d'iniciatives juvenils des d'una perspectiva pedagògica i d'adquisició d'estratègies de participació democràtica

La taula que presentem en aquest apartat descriu els objectius en relació a l'Eix de Participació Juvenil, que s'exposa al PLJ i que determina les accions que presentarem a continuació. Tal i com podem veure, l'objectiu general és establir la participació com un element transversal en les accions dirigides a joves, per tal de dur a terme unes polítiques de joventut participatives. Per poder dur a terme això, s'exposen tres objectius específics. El primer, ampliar la interacció dels joves a través dels recursos existents, vol incidir en el fet de començar a utilitzar les xarxes socials i l'espai web de joventut de manera conscient, per tal

²⁸ Taula extreta del Pla Local de Joventut de Caldes de Malavella 2012-2015

de fer-los canals potenciadors de la participació juvenil. Tot seguit, el següent objectiu específic, impulsar la participació juvenil al municipi, compta amb tres objectius operatius específics que defineixen de quina manera es considera que cal de dur-ho a terme. Primerament, elaborant estratègies per tal de generar projectes participatius. Seguidament, potenciar l'existència d'aquests espais de participació en el sí dels projectes i finalment, potenciant la implicació dels joves, a través de campanyes de difusió.

El darrer objectiu específic, reconèixer diferents canals potenciadors de la participació juvenil, vol potenciar el fet de la mobilitat i adaptació de joventut a les demandes i realitat juvenil.

3.3.- Metodologia

La metodologia que es duu a terme a l'hora implementar les accions de participació juvenil, en el sí de les polítiques de joventut, té dos elements principals el desenvolupament de formes de democràcia directa i semidirecta i la transversalitat. La proposta que presentem té una metodologia d'intervenció basada en el treball transversal. La transversalitat com l'impuls d'espais en els que promoure la participació juvenil diversos i adaptats a la realitat de col·lectiu juvenil destinatari de l'acció concreta. Alhora, la transversalitat com el treball coordinat amb diferents agents, joves, professionals tècnics de l'Ajuntament i altres serveis, entitats. D'altra banda, també es vol treballar en base al desenvolupament de formes de democràcia directa i semidirecta, entès com l'impuls d'espais de participació amb capacitat d'incidència pròpia i altres que promoguin la interacció entre joves i professionals.

3.4.- Accions

Acció 1: Promoció de l'associacionisme juvenil.

Aquesta acció consta de tres eixos de treball. En primer lloc, la difusió de les accions/activitats que duen a terme les associacions. L'Àrea de Joventut difon a través dels canals propis (xarxes socials, espai web, mailing) les activitats organitzades per les associacions.

En segon lloc, el suport a les associacions. En aquest cas, es dóna suport a les associacions a tot el que té relació amb la gestió d'activitats concretes o de la mateixa associació i alhora, s'organitzen xerrades de suport. Les xerrades, en la majoria de casos, són proposades per les mateixes associacions i es comparteixen amb altres municipis de la Comarca de la Selva. D'aquesta manera, s'aconsegueix que les associacions tinguin contacte entre elles. El suport a les associacions es dóna en casos com, presentació de projectes a subvenció, adaptació de les activitats a la normativa vigent, interlocució amb l'ajuntament en casos de conflicte.

Finalment, el darrer eix de treball d'aquesta acció concreta, és l'assessorament en el procés de creació d'una associació. En aquest cas, es dóna suport a grups de joves interessats en engegar un projecte d'associacionisme.

Acció 2: Taula de Joves

La Taula de Joves és un espai de participació que es va presentar en el marc de l'elaboració del PLJ. En aquest moment, la Taula de Joves va esdevenir un espai de participació que tenia un objectiu molt concret, la incidència en el procés d'elaboració d'aquest document. Després de la darrera convocatòria d'aquesta taula, es va creure important mantenir aquest espai i ampliar-ne els continguts a treballar-hi per tal d'augmentar la incidència.

Així doncs, es va convocar una Taula de Joves que tenia com a objectiu decidir quin format havia de tenir aquest espai de participació juvenil. Els joves

participants van decidir que es validava la Taula de Joves i que calia convocar-la per tractar qüestions concretes. És a dir, es va proposar mantenir un espai de participació temàtic. Les temàtiques a tractar, les determina l'Àrea de Joventut.

Acció 3: Promoció de la participació a l'Institut. Cicle de Formacions.

Aquesta acció consisteix en un seguit de tallers que es duen a terme a l'Institut amb l'objectiu de promoure la participació. Els destinataris dels tallers són els alumnes de tercer i quart d'ESO de l'Institut de Caldes. En total cada taller consta de 5 sessions²⁹. En aquest taller es presenta una proposta de metodologia de treball per dur a terme un projecte de manera participativa. El més interessant d'aquesta acció és que no es treballa sobre situacions fictícies sinó que els joves reben la demanda de detectar problemàtiques i generar un projecte per tal d'intervenir-hi. A més, el projecte resultant d'aquestes sessions pot esdevenir un projecte real, és a dir, que es dugui a terme pels mateixos joves sempre i quan es pugui dur a terme.

Per dur a terme aquesta acció és molt important la definició entenedora de l'objectiu dels tallers. En aquest cas doncs, els joves duen a terme un projecte que des de l'Àrea de Joventut es donarà suport per tal que aquest es dugui a terme. A continuació descrivim breument el contingut de cada una de les sessions:

- Sessió 1.- En aquesta es presenta el taller i es donen continguts teòrics i metodològics de com dur a terme un projecte de manera participativa.
- Sessió 2.- Un cop introduït el taller es comença el projecte a través de la detecció de problemàtiques. Els joves fan una pluja d'idees sobre problemàtiques del municipi i escullen les problemàtiques que més els interessa treballar.

²⁹ Annex 2. Material utilitzar pel desenvolupament de cada una de les sessions a través del qual podem veure descrit el contingut de cada una de les sessions i els recursos utilitzats.

- Sessió 3.- En aquesta sessió es desenvolupen les problemàtiques en forma d'idees de projecte i s'escull una idea de projecte per treballar conjuntament.
- Sessió 4.- En aquesta sessió es desenvolupa el projecte.
- Sessió 5.- Aquesta sessió té com a objectiu revisar el projecte i el taller.

En el sí del taller, s'inclou un apartat de retorn que culmina a la darrera sessió de d'avaluació, a través de la qual els joves decideixen si volen o no dur a terme el projecte que han desenvolupat. El paper de les tècniques en aquest projecte consta de dinamitzar les sessions per tal que els joves puguin dur a terme el projecte i alhora, fer d'intermediàries entre joves i equip de govern.

Acció 4: Promoció de la participació a l'Institut. Dinamització de les reunions de delegats.

En el marc del treball a l'Institut, es duen a terme espais de trobada amb els delegats i delegades de cada una de les classes. Aquest espai té com a objectiu difondre les activitats de Joventut, per una banda, i per l'altra, dinamitzar les reunions de delegats. En el primer cas, des de Joventut es dona informació sobre activitats i projectes concrets. Hi ha projectes pels quals tant sols es facilita la informació, en altres casos, es demana als delegats que presentin la proposta al grup classe per tal que hi hagi un retorn.

D'altra banda, pel que fa a la dinamització de les reunions. Els delegats i delegades no disposaven de cap espai de diàleg conjunt i consideraven que aquest aspecte era una mancança. D'aquesta manera, des de Joventut, amb el suport de l'Equip Directiu de l'Institut, en aquestes reunions es duen a terme debats sobre qüestions internes de l'Institut per tal que els joves presentin una proposta a l'Equip Directiu que posteriorment es discutida entre alumnes i equip directiu.

Les reunions tenen una periodicitat mensual i una durada de tres quarts d'hora. Els assistents a les reunions són la tècnica de joventut i la dinamitzadora juvenil, per una banda, i els delegats/des i subdelegats/des de cada classe.

Acció 5: Cogestió d'activitats: VariArt i Setmana Jove.

Aquesta acció consta de dos eixos de treball. Per un costat, la cogestió del VariArt, un festival juvenil i per l'altre, la cogestió d'activitats concretes que descriurem amb l'exemple de la Setmana Jove.

El VariArt és un cicle d'activitats i concerts dirigits al col·lectiu jove. La iniciativa sorgeix de la valoració negativa del Dispar-so, una activitat molt similar que organitzava l'Àrea de Joventut amb la intenció d'oferir una proposta d'oci per joves. Un grup de joves que participava com a voluntari al Dispar-so, a l'edició del 2010 va valorar que calia replantejar el format de l'activitat, ja que no era atractiva pels joves. Davant d'aquesta demanda, es va crear un espai de participació obert a tots els joves per tal de decidir quin format havia de tenir el Dispar-so. Els joves que van participar, principalment, van ser els que formaven part del grup de joves voluntaris. Així doncs, en aquest espai va néixer la proposta del VariArt, un cicle d'activitats i concerts dirigit al col·lectiu jove i organitzat pel mateix col·lectiu. La primera edició del VariArt va tenir lloc el 2011. El següent any, amb la intenció de tornar a obrir el procés als joves, es van organitzar reunions obertes. Les reunions d'organització del VariArt van comptar amb la participació de 10 joves que van organitzar la segona edició del VariArt. Aquesta però, no es poder dur a terme. En el moment de l'organització del VariArt hi va haver un canvi de govern a l'Ajuntament i en un inici, el regidor de Joventut va retirar el suport econòmic als joves. Per l'edició del 2013, es va decidir organitzar el VariArt en el marc de les Taules de Joves. Per tant, aquesta activitat és una de les temàtiques que es treballa a l'espai de les Taules de Joves.

La Setmana Jove és una jornada d'activitats i tallers dirigits a joves que s'organitza per Setmana Santa. Els joves destinataris són principalment joves

d'entre 13 i 16 anys. Les activitats d'aquesta jornada són proposades pels joves i organitzades conjuntament. El procés de desenvolupament de la Setmana Jove és el següent:

- *Difusió i obertura del procés de presentació de propostes:* Des de Joventut es difon el període de presentació de propostes. A través de les reunions de delegats i una reunió oberta a l'Espai Jove, es presenta el pressupost del qual es disposa i es comencen a recollir propostes.
- *Elaboració de les propostes:* Es treballa amb la persona o grup de persones que ha fet la proposta per tal de definir aquesta. En aquest procés s'ha de desenvolupar una proposta d'activitat i fer un sondeig de l'interès que aquesta suposa als joves. El grup que lidera la proposta és l'encarregat de dur a terme aquest procés. L'Àrea de Joventut els dóna suport.
- *Selecció de les propostes:* S'escullen les activitats que formaran part de la Setmana Jove. Els grups que han seguit el procés de preparació de la proposta i tenen tancada aquesta en el termini pre-establert, presenten la seva proposta i entre tots, es decideix quines es duen a terme.

En aquest cas, només tenim l'exemple de l'edició del 2013, en la que es van recollir 6 propostes i se'n van dur a terme 3.

Acció 6: Les TIC i la participació juvenil. Creació d'Espais Interactius.

Aquesta acció té com a objectiu generar espais interactius a través de les xarxes socials i recursos que ofereixen les noves tecnologies. Els eixos que es treballen són els següents:

- Generació d'un espai web interactiu. La pàgina web de l'Àrea de Joventut compta amb dos espais a través dels quals els joves poden participar. D'una banda, els joves poden registrar-se a la pàgina i d'aquesta manera, generar debat i comentar públicament la seva opinió a l'apartat de notícies, a través del qual es publica informació d'interès

juvenil. A més, també es publiquen enquestes sobre temàtiques concretes. En aquest cas, no cal que els joves estiguin registrats per participar-hi.

- El googlegroups i la creació de grups a través de Facebook són els elements que es treballen en l'altre eix que conforma aquesta acció. Aquests espais permeten establir contacte entre un grup que està treballant o organitzant activitats. El googlegroups per exemple, es duu a terme per les reunions de delegats. El grup de Facebook en canvi, es duu a terme, per exemple, pel grup de pubilles i hereus³⁰.

Acció 7: Promoció de la participació en el sí dels projectes de Joventut.

Breument, hem introduït anteriorment com des de Joventut s'inclou la participació dels joves en els projectes propis. La finalitat d'aquesta acció és formar als joves en cultura democràtica, donar-los eines de participació. Alhora, tal i com exposàvem a l'aparta d'objectius, es vol incloure la participació en el sí dels projectes de joventut. Aquest element serveix per validar els projectes i alhora, per adaptar-los a la realitat i necessitats dels mateixos joves participants. El més destacable d'aquesta acció no són els projectes concrets, sinó el fet d'incloure estratègies de participació en el projecte. Considerar sempre com, quan i per quin objectiu, es generen espais de participació en els projectes.

³⁰ Els joves que compleixen 18 anys són convidats a participar de la festa d'elecció de la Pubilla i l'Hereu d'aquell any. Els joves que hi participen són convidats a una sortida lúdica. Per tal de decidir a on es vol fer la sortida, es crea un grup de Facebook a través del qual es discuteixen les propostes.

3.5.- Avaluació

Per finalitzar, en aquest apartat desenvolupem els indicadors per a l'avaluació dels objectius de la proposta d'intervenció.

Objectiu	Indicador Quantitatiu	Mitjà de verificació	Indicador qualitatiu	Mitjà de verificació
Objectiu General: Establir la participació juvenil com un element transversal en les accions dirigides a joves	Creació d'un projecte de promoció de la participació de manera transversal	Implementació del projecte	Descripció positiva de la forma de treball transversal	Valoració tècnica a través de l'avaluació permanent del projecte
Objectiu Específic 1.- Ampliar la interacció amb els joves a través dels recursos existents	Promoció d'espais d'interacció	Resultat positiu del nivell d'interacció	Adequació dels espais a les inquietuds dels joves	Resposta positiva per part dels joves
Objectiu Operatiu 1.1.- Oferir espais interactius a la pàgina web	Creació de fòrums i registre al web	Nombre d'intervencions i registres	Adequació del recurs a les inquietuds dels joves	Resposta positiva per part dels joves
Objectiu Específic 2.- Impulsar espais de participació juvenil al municipi	Augment dels espais de participació	50%	Augment de l'interès per part dels joves	Nombre de consultes en relació als espais
Objectiu Operatiu 2.1.- Elaborar estratègies de participació en el procés d'elaboració de la programació d'activitats	Incloure espais de participació per joves en el procés de definició dels projectes	Nombre de projectes cogestionats - 40%	Augment de la tendència de participació per part dels joves	Positiva
Objectiu Operatiu 2.2.- Potenciar la participació en el desenvolupament de les accions de l'Àrea de Joventut	Incloure espais de participació directa i semidirecta en el sí de les accions	100%	Resposta dels joves	Positiva
Objectiu Operatiu 2.3.- Potenciar la implicació dels joves als espais de participació que s'ofereixin al	Difusió de les accions de participació	Augment positiu del nombre de joves	Continuïtat dels joves	50%

municipi				
Objectiu Específic 3.- Reconèixer diferents canals potenciadors de la participació juvenil	Diversitat de canals	Nombre de canals i joves	Capacitat de detecció de necessitats	Valoració tècnica
Objectiu Operatiu 3.1.- Diversificar els canals de participació juvenil segons les necessitats i demandes	Diversitat en la tipologia de joves i accions	Nombre de projectes i joves	Capacitat de detecció de necessitats	Valoració tècnica
Objectiu Operatiu 3.2.- Potenciar l'esdevenir d'iniciatives juvenils des d'una perspectiva pedagògica d'adquisició d'estratègies de participació democràtica	Oferir xerrades i tallers de promoció de la participació	Nombre de xerrades	Resultat de les accions	Valoració tècnica a través d'indicadors propis de cada acció

3.5.- Conclusions

Actualment, al municipi de Caldes de Malavella no es duen a terme polítiques públiques de manera participativa. Així doncs, l'Àrea de Joventut no treballa en base a unes polítiques de joventut participatives. Ara bé, aquest fet no ha d'impedir que el projecte tècnic de l'Àrea sigui el de caminar cap a generar, cada cop més, unes polítiques amb la participació dels joves.

El procés d'elaboració del Pla Local de Joventut és un període important a nivell de visualització de les polítiques de joventut. En aquest procés, es donen un seguit de condicionants que permeten iniciar un projecte com el que hem presentat en aquest document. En la redacció d'aquest pla existeix una voluntat tècnica d'implicar a diferents agents (joves, professionals i polítics) en l'avaluació i la definició de les accions dirigides a joves. Alhora, en aquest procés, el regidor/a de l'Àrea ha de decidir quin és el projecte polític en matèria de joventut. En molts casos, els regidors de joventut tenen idees de projectes o accions a dur a terme. Ara bé, el PLJ ha de comptar amb un compromís més ampli que un llistat de projectes. És un període en el que es pot – i/o s'han- de descriure les línies estratègiques de l'Àrea de Joventut.

És cert que en molts casos es planteja el PLJ com un projecte més per tal de concórrer a subvencions. Ara bé, per tal que aquest projecte s'aprovi, cal defensar-lo en un ple municipal. Per tant, cal presentar quina proposta d'accions estan previstes en el període de temps de vigència del pla. Tenint en compte això, podem dir que el compromís polític s'acaba definint en aquest procés. Per aquest motiu, l'estratègia que es duu a terme a l'hora d'elaborar el PLJ pot determinar molt el contingut final d'aquest.

En relació a la participació cal decidir quin nivell de decisió tindran els joves si s'engeguen accions de participació juvenil. Aquest aspecte és complex. Per exemple en el cas del municipi de Caldes, la tasca tècnica va començar per aclarir el concepte de participació amb regidor responsable de l'Àrea. Perquè el

concepte inicial relacionava la participació juvenil amb la realització d'accions voluntàries per part dels joves. Més important que l'anècdota és la presa de consciència per part del tècnic del marge polític del que disposa per dur a terme un o altre projecte. Si la visió política de la participació per part de l'equip de govern fos negativa i per tant, no hi hagués interès en engegar cap tipologia d'accions de promoció d'aquesta, el marge seria molt petit o gairebé nul. Ara bé, si no es valora negativament, si la proposta política demana més definició, existeixen un major nombre de possibilitat de projectes a dur a terme.

Malgrat sembla simple la relació que determina el marge de possibilitats, és important destacar que hi ha contextos que afavoreixen la presa d'una o altra determinació en relació a aquest i altres àmbits d'intervenció. En l'experiència que presento en aquest treball, el procés de redacció del PLJ, pel que fa a la convocatòria de diferents espais de participació per part dels diferents agents, va permetre generar un debat intern – entre polític i tècnica- entorn a quin és el marc de referència per dur a terme projectes de participació juvenil.

Pel que fa a la proposta d'intervenció, un altre element important és el nivell de consolidació de les polítiques de joventut al municipi. En el cas del municipi de Caldes, el joves no es motiven amb el sol fet d'obrir un espai de participació. El motiu és la manca de coneixement de quines són les possibilitats d'aquests espais, per a què serviran. La realització d'accions puntuals que convidin als joves a participar no permet consolidar una estratègia, ja que els destinataris d'aquestes accions no reconeixen aquests espais.

Per aquest motiu, la proposta metodològica i d'accions que hem presentat té la intenció de fer partícips als joves en el sí de les polítiques que es dirigeixen a aquest col·lectiu. La finalitat és fer coneixedors als joves de les accions i sobretot, donar a conèixer la participació juvenil com a eix de treball transversal de l'Àrea de Joventut. Aquest fet, comporta un risc, cal adequar la resposta de l'administració a les expectatives dels joves o bé, cal ser molt sincer amb els joves de quin és el marge de decisió que tenen en cada un dels espais de

participació que es presenten. Si els espais de participació no s'adeqüen a les expectatives dels joves, correm el risc de perdre la confiança d'aquests i per tant, que els espais perdin qualsevol possibilitat d'incidència. Per combatre aquesta possibilitat de fracàs, cal tenir en compte dos aspectes importants. Primer de tot, el diàleg sincer amb els joves i seguidament, el debat permanent amb l'equip de govern. Tant el regidor com la resta de membres de l'equip de govern han de tenir molt present la metodologia de treball de l'Àrea de Joventut en l'àmbit de participació juvenil. No és vàlid dur a terme aquests espais i si el resultat no s'adequa al que nosaltres (tècnic i polític) esperàvem, canviem el resultat per adaptar-lo i continuem dient que el projecte, activitat o acció s'ha fet de manera participativa.

A la proposta que hem presentem es treballa de manera transversal des de diferents àmbits i amb diferents agents. En relació a aquest aspecte, és important destacar la importància de consolidar una figura tècnica de referència. Tant els joves, com les entitats, com els diferents agents que intervenen en cada un dels processos, han de reconèixer com a vàlida la professional de referència de l'Àrea de Joventut. Quan dic vàlida no només em refereixo a que dugui a terme les seves funcions de manera correcte sinó, que esdevingui una interlocutora acceptada pels diferents agents. Per a què això sigui possible, considero que cal que aquesta tingui un vincle positiu amb aquests agents – que la coneguin i la reconeguin, que sigui una persona propera- i alhora, que es situï clarament quines són les seves funcions.

Alhora, a la proposta es vol incidir en la promoció de la participació des de diferents espais. Ho hem introduït anteriorment, la voluntat última d'aquesta proposta és caminar cap a unes polítiques de joventut més participatives. A través de la diagnosi, s'ha detectat que els joves participen de manera espontània però tenen dificultats per implicar-se en espais de participació. Per poder acostar-nos a complir els objectius previstos, cal donar validesa a la participació juvenil. És a dir, que les propostes que es treballen en aquests espais siguin legítimes i per això, cal dotar-les de contingut. El treball amb les

entitats juvenils és un dels àmbits que més representa aquest aspecte que comento. Les entitats disposen d'un reconeixement, són reconegudes com a tals i per la feina que duen a terme. Per tant, tota proposta que sorgeix d'un treball conjunt amb aquestes és legítim socialment i alhora, a nivell de justificació política. Aquestes entitats, a més, esdevenen un referent positiu pels i les joves. Així doncs, és important visualitzar la tasca que duen a terme i el vincle i el treball conjunt d'aquestes i l'àrea de joventut. D'altra banda, per consolidar espais de participació transversals nous, com els que hem presentat, cal que aquests segueixin uns processos que els faci legítims. Aquests processos han de tenir en compte: per quin motiu es generen aquests espais – quina motivació, quines necessitats s'han detectat-, quins processos segueixen, qui hi participa, qui nivell de desenvolupament té la proposta presentada.

Per concloure aquest apartat, m'agradaria insistir en el fet que la proposta d'intervenció que hem presentat no pot ser avaluada perquè encara no fa ni un any que s'ha començat a implementar. Per tant, el que presentem en aquest treball és una proposta metodològica adaptada a una realitat local i de la qual, se n'esperen uns resultats específics per aquest municipi. La finalitat última d'aquesta proposta és caminar cap a dur a terme unes polítiques de joventut més participatives, ara bé, com s'exposa a l'apartat d'objectius, l'objectiu general en relació a l'eix de participació juvenil en aquest municipi, és establir la participació com un element transversal en les accions dirigides a joves.

Conclusions generals

La consolidació de les polítiques de joventut a nivell local ha permès defugir, en major o menor mesura, de la inèrcia de dur accions dirigides al col·lectiu juvenil de caràcter merament assistencialista i marcadament temàtiques. La veu crítica davant d'aquesta inèrcia i la creació per part de l'Administració d'un full de ruta en relació a les polítiques dirigides a joves, ha permès dur a terme polítiques que incideixen de manera més eficaç en les problemàtiques i necessitats d'aquest col·lectiu.

Les polítiques locals de joventut tenen el repte de promocionar el col·lectiu juvenil per així incidir en la imatge social d'aquest. La joventut ha de ser vista com a recurs i no com a problema, en la societat en conjunt i en les administracions locals. Les actuacions que es duen a terme des de les regidories de joventut han d'intervenir en la promoció dels joves, no només en la resolució de les problemàtiques que aquests poden trobar-se. Perquè això sigui possible, cal dur a terme accions planificades des dels municipis.

La Direcció General de Joventut, en aquest cas, compleix amb la funció de promoure línies de treball a seguir tenint en compte els contextos i les necessitats detectades. L'Administració local, per la seva part, té la funció d'adaptar aquestes línies a la realitat local, a les necessitats específiques del municipi i del col·lectiu juvenil d'aquest. Per poder intervenir en la realitat local, és imprescindible un bon coneixement d'aquesta i un suport polític i econòmic als projectes propis de l'Àrea de Joventut. Cal conèixer quin és el suport polític i econòmic per tal de poder adaptar els nostres projectes en aquells eixos prioritaris o de més urgència. També, als més realistes i en els quals sabem que podem incidir.

L'actual situació de crisi econòmica està suposant una debilitació de l'Estat del Benestar del nostre país. Cada dia veiem com la ciutadania d'aquest país perd

drets socials aconseguits al llarg de la història. Des de la funció pública, com a treballadores de l'administració local, cada dia veiem com se'ns fa més difícil dur a terme unes polítiques públiques de qualitat. L'ajustament pressupostari tot sovint ens porta a haver de justificar projectes que no s'adeqüen a les necessitats reals de la població. Ara bé, amb el temps, la situació de tensió social augmenta i aquest fet interpel·la a l'administració, que no pot intentar passar desapercebuda.

La participació és clau per a l'organització de la ciutadania per plantejar sortides a la crisi que no sigui perjudicials. Amb els anys, les formes i estructures de participació han variat i s'han adaptat al context social existent. El col·lectiu juvenil és un dels més afectats per aquesta crisi econòmica. Per aquest motiu, és clau el manteniment d'unes polítiques de joventut que siguin capaces de donar resposta a les necessitats latents dels i les joves. Ara bé, també és important la presa de consciència per part del col·lectiu juvenil de la importància d'esdevenir un agent actiu en el procés per mantenir una qualitat en aquestes polítiques.

La promoció de la creació d'estructures de participació juvenil per part de l'administració representa una mirada cap a fora, que permet conèixer de manera eficaç les necessitats reals exposades pels i les joves. De la mateixa manera, representa una mirada cap a dins i demana coherència entre les accions que es duen a terme i aquestes necessitats. Per tal que l'Administració local generi polítiques públiques que incideixin en el bé de la ciutadania, en aquest cas, del col·lectiu juvenil, cal que no es descomposin els problemes sinó que s'assumeixin integralment. Cal doncs, una intervenció integral sobre les necessitats del col·lectiu juvenil.

La realització d'aquest treball m'ha permès reflexionar sobre la importància social de les polítiques de joventut i sobretot, sobre la importància de la consolidació d'aquestes. He volgut conduir la proposta d'intervenció fent incís a la importància de la participació juvenil perquè tinc la sensació que a vegades,

tendim a veure la participació com aquell àmbit que s'ha de treballar, però que bé, ja li trobarem un espai en algun dels nostres projectes. Crec que la promoció de la participació juvenil és més que incloure espais de participació en el sí dels projectes, és en sí una forma de plantejar les polítiques locals de joventut. La importància de dur a terme unes polítiques planificades també és un element que he intentat anar repetint al llarg de treball per fer incís de preveure, de saber a on volem arribar amb les nostres accions. És un element que entenc imprescindible per veure la incidència de les nostres accions i també, perquè les accions s'adaptin de manera permanent als nostres objectius.

Finalment, per concloure m'agradaria fer un apunt sobre la figura professional de l'educador social, en el marc de les polítiques locals de joventut. L'educador social disposa de competències professionals que li permeten ocupar les funcions de tècnic de joventut. El tècnic de joventut és la persona que dirigeix l'execució de les polítiques de joventut, coordina, planifica i avalua els programes. A l'estudi³¹ coordinat per Solé, les competències professionals més valorades eren les competències instrumentals, entre les qual trobem la capacitat d'anàlisi, l'organització i la planificació. En el mateix estudi, les autores defineixen com a funcions pròpies de l'educador social l'elaboració i seguiment de programes i projectes així com l'avaluació d'aquests. La figura professional de l'educador social per les competències de les que disposa i també, perquè no dir-ho, per la sensibilitat social tant necessària en aquest moments, té un perfil professional vàlid per dur a terme les tasques pròpies d'un tècnic o tècnica de joventut. Ja que la professionalització dels i les tècniques de joventut és important per poder complir amb els reptes que actualment es plantegen a les polítiques locals de joventut.

³¹ Solé, P., Bayot, A. Planas, A. Vila, J. (2002) Els tècnics en la política de joventut de l'Administració Pública Catalana.

Bibliografia

Brugué, Q. ; Canal, R. ; Payá,P. (2009) ¿Inteligencia administrativa para abordar “problemas malditos”? El caso de las comisiones interdepartamentales. Instituto de Gobierno y Políticas Públicas: Universitat Autònoma de Barcelona.

Brugé, Q. (2009). Una administración que habla es una administración que piensa. A A.A.V.V. Participación ciudadana para una administración deliberativa. Zaragoza: Gobierno de Aragón.

Domingos, A. (2007). Las políticas de juventud en la España democrática. Madrid: Injuve.

Fullana, J., Pallisera, M. (2008). La professió d'educador social. Estudi sobre la inserció laboral i perfil professional. Girona. Universitat de Girona.

Gimenez, L. ; Llopart, I. (2002). Per una nova etapa en les polítiques de joventut, Barcelona: Fundació Nous Horitzons.

González,I ; Collet,J ; Sanmartín,J. (2007). Participació política i joves. Una aproximació a les pràctiques polítiques, la participació social i l'afecció política de la joventut catalana. Barcelona: Instituto de Gobierno y Políticas Públicas.

Montes,P. (2000). Les polítiques de joventut en municipis petits i mitjans. Barcelona: Diputació de Barcelona.

Montes, P. (2008). Polítiques locals de joventut. Criteris, eines i recursos. Barcelona: Diputació de Barcelona.

Patron i Casas, J.M. (2003) Joves adults i polítiques de joventut a Europa. Catalunya. Secretaria de Joventut. Col·lecció Estudis.

Pérez, G. (2003). *Pedagogía Social – Educación Social. Construcción científica e intervención práctica*. Madrid. Narcea Ediciones.

Sedó, C. (2001). *Treballant com a educadora o educador social*. Barcelona. Edicions pleniluni.

Sellarès, A. (2003). *La participació jove*. Barcelona: Secretaria de Joventut. Sinergia. Col·lecció de guies pràctiques.

Solé, P. (2005). *Les polítiques de joventut a Catalunya durant el període democràtic*. Girona: Universitat de Girona.

Solé, P. (coord.), Bayot, A., Planas, A., Vila, J. (2002) *Els tècnics de la política de joventut de l'Administració pública catalana*. Girona. GRES- Departament de Pedagogia. Universitat de Girona.

Ortiz, D; Miró, I. (1999) *Treball, valors i canvi. Les ruptures en la precarietat*. Catalunya. Secretaria de Joventut. Col·lecció Aportacions.

Documents Electrònics

Direcció General de Joventut. (2010). Pla Nacional de Joventut 2010-2020.

Recuperat el 13 d'abril del 2013 des de

http://www20.gencat.cat/docs/Joventut/Documents/Arxiu/Pla%20Nacional%20de%20Joventut%20de%20Catalunya/Document_de_consens_pnjcat.pdf

Observatori Català de la Joventut. (2011) Orientacions per a l'elaboració d'un

Pla Local de Joventut. Direcció General de Joventut. Recuperat el 13 d'abril des

de

http://www20.gencat.cat/docs/Joventut/E-Joventut/Recursos/Tipus%20de%20recurs/Documentacio/Arxiu/Document/Orientacions_Elaboracio_Pla_Local_Joventut.pdf

Secretaria General de Joventut. (2000). Pla Nacional de Joventut 2000-2010.

Recuperat el 22 d'abril des de

<http://www20.gencat.cat/portal/site/Joventut/menuitem.c93399c423024ec77839a410b0c0e1a0/?vgnextoid=31b39d6767c3b010VgnVCM1000000b0c1e0aRCRD&vgnnextchannel=31b39d6767c3b010VgnVCM1000000b0c1e0aRCRD&vgnnextfmt=detall&contentid=3ef07c11416ac010VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD>

Annexos

1.- Difusió taula de joves. Caldes de Malavella_____ - 83 -

2.- Material utilitzat a l'acció 3: promoció de la participació a l'Institut. Cicle de Formacions _____ - 84 -

- 2.1.- Descripció de la primera sessió.
- 2.2.- Descripció de la segona sessió.
- 2.3.- Descripció de la tercera sessió.
- 2.4.- Descripció de la quarta sessió.
- 2.5.- Descripció de la cinquena sessió.
- 2.6.- Qüestionari d'avaluació.
- 2.7.- Fotografies exemple de les sessions.

1.- Difusió taula de joves. Caldes de Malavella.

TAULA

DE

JOVES

Caldes de Malavella

participa!

Els dimecres a les 18h
a partir del dimecres 13 de març

A l'Espai Jove

"Ca la Romana"

www.espaijove.caldesdemalavella.cat
calaromana@caldesdemalavella.cat

organitza:

Si tens ganes d'implicar-te amb els projectes de l'Àrea de Joventut. Vine i Participa!
Si no pots assistir a la taula però vols participar, contacta amb nosaltres.

2.- Material utilitzat a l'acció 3: promoció de la participació a l'Institut. Cicle de Formacions.

2.1.- Descripció de la primera sessió.

Finalitat: Introducció a la participació³²

1.- **Introducció del projecte** (presentació, explicació del projecte).....(5')

2.- **Per què participar? Pregunta oberta**, recollir algunes propostes.....(5')

3.- Explicar la diapo **Participar de legitimar – participar per transformar.**(5')

Diapo què entenem per participació

Diapo característiques de la participació.

4.- **Dinàmica de les estàtues. (Moderador)**.....(10')

- Primer voluntari_ Persona que representarà la figura del moderador.

Quina penseu que és la seva funció?

-Segon voluntari _ Persona que representarà mitjançant una estàtua la seva opinió en relació a una temàtica: Espais de Participació Juvenil al poble. La Participació dels Joves al poble. (Explicació de la dinàmica)

-En finalitzar la dinàmica: **Diapo consens – conflicte.**

5.- Com podem participar? ____ **Quin espais tenim?** (pregunta oberta)(5')

Diapo espais de participació.

6.- **Assemblearisme** _____ **Vídeo** de la CUP(10')

Què podeu dir que és l'assemblearisme, exemples. (**pregunta oberta**).

Diapo què és l'assemblearisme.

Diapo objectius d'una assemblea.

7.- **Dinàmica dels textos.**.....(10')

Dividir els alumnes en grups de 4 o 5 persones. Per tal que surtin sis grups.

Cada dos grups treballa un text.

8.- Posa en comú les **problemàtiques de cada grup**(10')

³² Per aquesta sessió s'utilitza una presentació que es pot consultar a través de l'enllaç:
http://prezi.com/n3lm3j3f6noi/present/?auth_key=hb6f8rr&follow=piuaixgcy1wm&kw=present-n3lm3j3f6noi&rc=ref-12221969

2.2.- Descripció de la segona sessió.

Finalitat: detecció de problemàtiques

1.- Dinàmica introducció _____ (10')

Es faran preguntes obertes i els alumnes hauran de respondre sí o no. Els que responguin sí hauran d'aixecar-se de la cadira i els que responguin no, hauran de quedar-se asseguts.

- T'agrada viure a Caldes – Per què?
- T'agrada el color vermell? – Per què?
- Calen més activitats per joves – Per què?
- Calen més Espais per Joves? – Per què?

2.- Introducció: Moderador i Secretari _____ (5')

- Es demana que surtin dues persones voluntàries.

El moderador i el secretari. S'expliquen les seves funcions.

3.- Reflexió entorn a les problemàtiques _____ (5')

El grup es divideix en parelles o tríos

-Cada parella/trío prepara un element identificador, pensa una queixa o reivindicació i escull un portaveu.

Mentre les parelles/tríos van treballen, es dóna un foli amb indicacions al secretari i un altre al moderador. Se'ls explica quina és la seva funció.

4.- Presentació de problemàtiques, queixes i reivindicacions _____ (10')

-Es presenta la guitarra i l'espai de les queixes o reivindicacions

-Cada parella/trío demana torn per presentar la seva queixa. El moderador va donat pas. El secretari apunta totes les queixes.

5.- Recull/resum de la informació obtinguda _____ (5')

-El secretari i el moderador fan un repàs de totes les queixes i si veuen que n'hi ha de molt semblant, intenten agrupar-les.

6.- Intervenció en el problema _____ (20')

-Cada parella/trío escull una problemàtica i intenta pensar una possible solució.

-Surt una parella/trío a exposar la seva solució.

Si hi ha algun altre grup que ha escollit aquella problemàtica, demana torn de paraula i expressa la solució que ell ha proposat o afegeix informació a la solució plantejada.

El secretari apunta les solucions. El moderador controla el torn de paraula i procura que les intervencions siguin clares i que tothom tingui opció per parlar.

5.- Conclusions de la dinàmica _____ (10')

Ara a nivell individual, cada persona exposa la seva opinió sobre el resultat

2.3.- Descripció de la tercera sessió.

Finalitat: definició del projecte³³

1.- Dinàmica d'expressió _____ (10')

2.- Introducció a la definició d'una idea de projecte (Vídeo) _____ (10')

- Què és l'important d'aquest vídeo?
- Quina problemàtica van detectar aquests joves?
- Què van fer-hi?

3.- Distribució en grup per interessos. _____ (5')

- Enumeració de les propostes sorgides en la sessió anterior
- Repartiment de les persones, segons el nivell d'afinitat a la proposta. (puntuant les propostes)
- Creació de grups de treball.

En aquest procés, s'eliminaran les propostes que no interessin.

4.- Treball en grups. _____ (10')

Si hi ha grups grans interessats en la mateixa proposta, es dividiran en diferents grups.

- A partir d'una fitxa, hauran de definir la proposta per fer-la realista i pensat, què és necessari per dur a terme el projecte.

5.- Presentació del treball en grups. _____ (15')

- Cada grup presentarà la seva proposta definida i els elements necessaris per tirar-la endavant. (si hi ha diferents grups que han treballat la mateixa proposta, sortiran conjuntament a presentar-la, per tal de poder valorar aspectes positius i negatius).

6.- Elecció de la idea. A través d'una dinàmica de participació. _____ (15')

En aquest procés es farà un dafo de cada proposta responent a les preguntes:

- Si tirem endavant la proposta podem...
- Si no la tirem endavant...
- Quins aspectes positius té la proposta?
- Quines dificultats té la proposta?

S'haurà d'escollir, de manera justificada quina és la idea que volem treballar.

³³ Per aquesta sessió s'utilitza una presentació. Es pot consultar la mostra d'una sessió a través de l'enllaç:

http://prezi.com/ptsubj6giwsf/present/?auth_key=wp7z7n0&follow=piuaixgcy1wm&kw=present-ptsubj6giwsf&rc=ref-12221969

2.4.- Descripció de la quarta sessió.

Finalitat: Treball en projectes i comissions³⁴

1.-Presentació de l'exposició de les propostes

2.-Elecció de la temàtica del projecte_____ (10')

Valoració de la viabilitat

Valoració de la definició de la proposta

Cal escollir una de les idees per a realitzar el nostre projecte. Recordar que es poden barrejar idees. Importància de l'actitud col·laborativa.

3.-Dinàmica pluja d'idees. _____ (10')

Un cop escollida la temàtica del projecte caldrà definir el projecte. Pluja d'idees on tothom pot participar per a definir el projecte.

Inici, demanant torn de paraula. Si no funciona, farem servir una pilota.

4.- Definició de Com- Quan – Qui(nºpersones)_____ (10')

Diapositives

Definir el com ho farem, quan ho farem i qui ho farà. PISSARRA?

Diapo QUI "les comissions de treball" per a repartir-nos per comissions.

Cal definir quines comissions i llavors, que les persones s'hi col·loquin segons interès en aquella feina. Si alguna comissió es queda sola, cal que alguna persona de les comissions grans es col·loqui o que un grup de treball agafi dues comissions.

5.- Treball en grup _____ (15')

Cada grup tindrà un document que els ajudarà a resoldre com treballar per a comissions

6.- Exposició dels grups _____ (10')

Cada comissió de treball exposa el que ha decidit als altres i es coordinen per a dur a terme les feines més ràpidament i de manera efectiva.

³⁴ Per aquesta sessió s'utilitza una presentació. Es pot consultar la mostra d'una sessió a través de l'enllaç:

http://prezi.com/f3cihw1hto1m/present/?auth_key=4xym7lu&follow=piuaixgcy1wm&kw=present-f3cihw1hto1m&rc=ref-12221969

2.5.- Descripció de la cinquena sessió.

Finalitat: Avaluació del procés +implementació+ projecte

1.- Avaluació del procés _____(35')

1.1.-Visionat del vídeo enregistrat a la tercera sessió. _____ (15')

Avaluació de les actituds a l'hora de defensar, rebutjar o aprovar una idea.

1.2.- Dinàmica de la línia. Exterior _____(20')

Tots els joves surten al pati i es col·loquen a sobre d'una línia.

Les dinamitzadores fan preguntes/afirmacions. Els joves s'ha de desplaçar segons quina sigui la seva reacció.

Indiferència: no es mouen/ Ha anat bé: un pas endavant/ Ha anat molt bé: dos passos endavant/ Ha anat malament(millorable): un pas enrere/ No ha anat gens bé: dos passos enrere.

Després de cada moviment, les dinamitzadores preguntaran (directa o indirectament als joves) pel motiu del seu moviment.

*Fitxa d'ítems/afirmacions.

2.-Avaluació de la implementació _____(20')

Dinàmica per avaluar si es vol tirar endavant el projecte. Exterior.

Els joves es col·loquen al requadre del Sí, si volen tirar endavant el projecte o al requadre del NO, si no volen.

Un cop col·locats els del requadre del Sí han d'expressar per quin motiu s'han posicionat per tirar endavant el projecte, els del No poden rebatre-ho.

Els joves es poden anar movent de requadre, si les argumentacions els convencen.

Si la balança queda molt decantada cap al no, es plantejarà si es possible tirar-ho endavant amb poca gent.

*Importat explicar que els joves interessats en engegar el projecte, ho hauran de fer fora del SES.

3.- Avaluació del projecte _____(5')

Cada jove tindrà un qüestionari amb 10 ítem que haurà de puntuar.

2.6.- Qüestionari d'avaluació.

Qüestionari d'avaluació del Projecte de Participació a l'Aula

Sexe:	
Curs:	

Nombre de sessions impartides? (t'ha semblat correcte el nombre de sessions o se t'ha fet llarg, o curt?)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
--	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

Recursos utilitzats per a la presentació i dinamització de les sessions (Prezi, vídeos, ...)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
--	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

Horari (horari de classe en el que s'ha dut a terme)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

Interès de la temàtica tractada	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
---------------------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

Recursos que han aportat les dinamitzadores (actitud, dinamisme, receptivitat, ...)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
--	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

Dinàmiques utilitzades en les sessions (jocs, dinàmiques, activitats, ...)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

Procés de creació del projecte (assoliment de les diferents parts del procés)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
--	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

Resultat del projecte (nivell d'acord amb el projecte elaborat)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
--	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

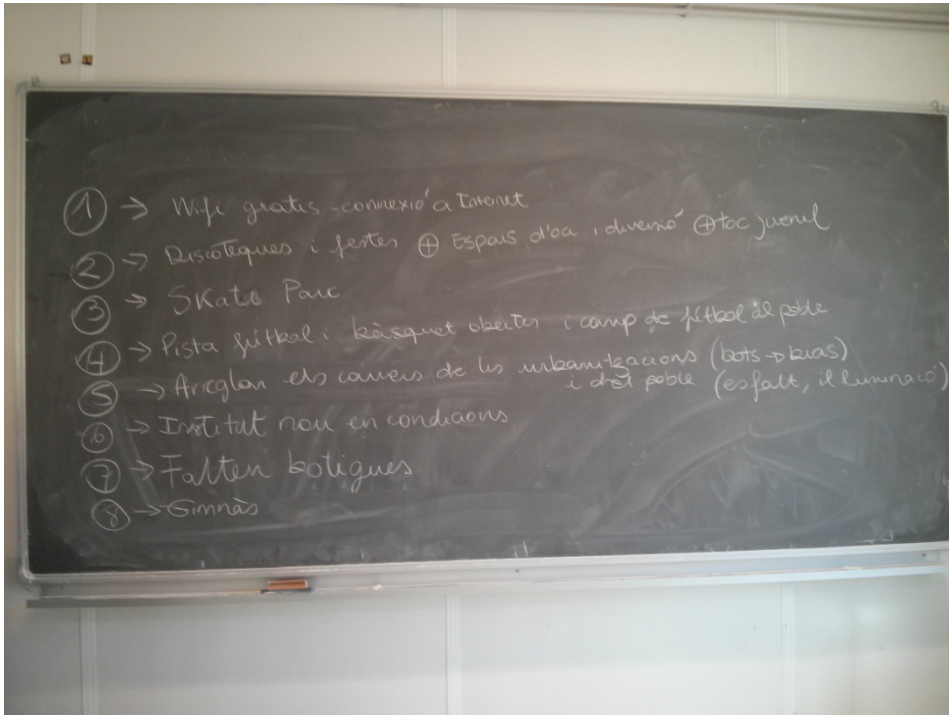
Valoració qualitativa: (què és el que més t'ha agradat i el que menys; quines coses canviaries; creus que és interessant dur-ho a terme altres anys)	
---	--

Per mi, la participació és ...	
--------------------------------	--

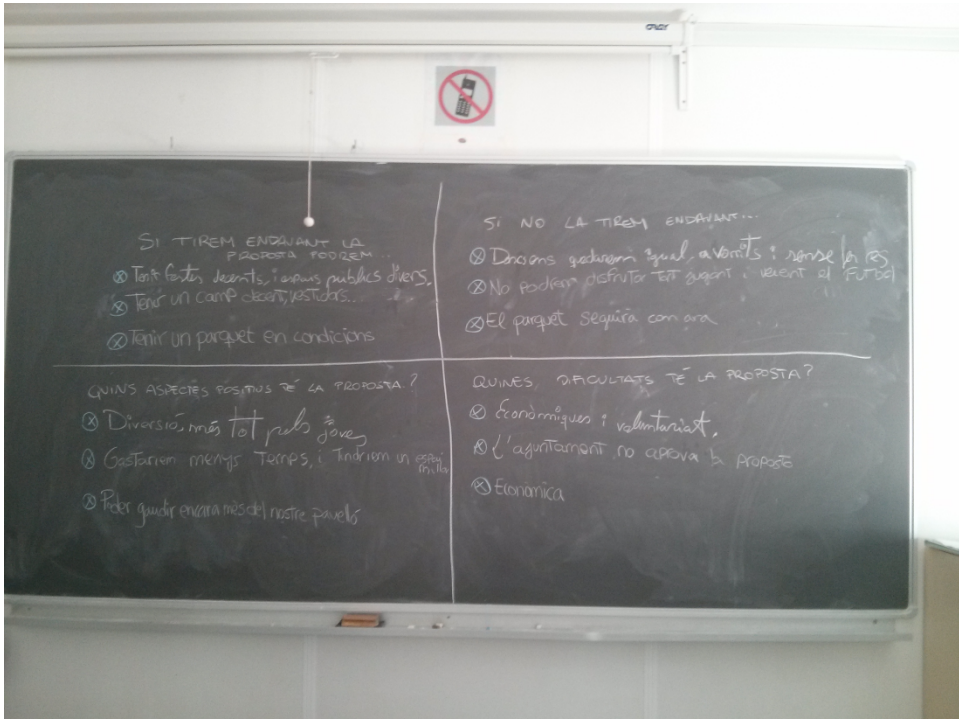
Caldes de Malavella, _____, de _____ del 2013

Moltes gràcies!

2.7.- Fotografies exemple de les sessions.

Pluja d'idees de les problemàtiques a la sessió amb els alumnes de 3rB.

Esquema redactat pels alumnes de 3rA en el que trobem la descripció de les problemàtiques escollides i descripció de possibilitats i dificultats de cada una de les propostes.

Descriptors:

Participació juvenil, polítiques de joventut, administració pública, transversalitat.

Resum:

La participació juvenil és un eix de treball de les polítiques locals de joventut. Desenvolupar projectes que incideixin de manera transversal en la promoció de la participació entre els joves és un mètode d'intervenció que pot aconseguir que aquest col·lectiu esdevingui un agent actiu en el si de les polítiques de joventut dels municipis.